

Ettevõtlusministri määruse „Rahvusvahelise pereturismi atraktsiooni toetamise tingimused ja kord“ seletuskiri

1. Sissejuhatus

Käesoleva määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) abil viiakse ellu „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020“ (edaspidi *rakenduskava*) prioriteetse suuna „Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete arendamine ja piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“ meetme „Ettevõtlikkuse kasvatamine, ettevõtluse kasvu soodustamine, ettevõtluskeskkonna arendamine“ tegevuse „Rahvusvaheliselt huvipakkuvate turismiatraktsioonide ja toetava taristu väljaarendamine“ (edaspidi *meetme tegevus*) alategevuse „Rahvusvaheliselt huvipakkuvate pereturismi atraktsioonide toetamine“ (edaspidi *toetuskeem*) eesmärgi. Määruse eelnõu on koostatud perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) § 14 alusel. Eelnõu panustab järgmistesse rakenduskava tulemus- ja väljundnäitajatesse:

Tabel 1. Rakenduskava tulemusnäitajad

Näitaja	Mõõtühik	Sihttase 2023	Andmete allikas	Kogumise sagedus
Eksportivate ettevõtete arv	Ettevõtte	15 700	Statistikaamet	Kord aastas

Uute sihtrühmade hõivamiseks suunatud turismitoodete väljaarendamise tulemusena paranevad ettevõtjate majandusnäitajad, tulu tekib nii otse toetuse saajatele kui kaudselt nende kaudu koostöösse kaasatud ettevõtjatele ning sihtkohale. Toetuse saaja esitab vajalikud majandusnäitajad selle hindamiseks nii taotlemise käigus kui ka järelaruandes, mis plaanitakse küsida teise projektijärgse tegutsemisaasta kohta. Taotleja esitab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusele (edaspidi *rakendusüksus*) kaasatud väikese ja keskmise suurusega ettevõtete (edaspidi *VKE*) andmed, kes viib läbi mõjuhindamise uuringu projektijärgse 2 tegutsemisaasta järel.

Toetuskeem panustab meetme tegevuse väljundnäitaja saavutamisse, milleks on uute sihtrühmade hõivamiseks suunatud uute turismitoodete arv. Näitaja algväärtus on 0, sihtväärtus 2018. aastal 3 ning 2023. aastal sihtväärtus 5 (kumuleeruvalt):

Tabel 2. Meetme tegevuse väljundnäitajad

Väljundnäitaja uute sihtrühmade hõivamiseks suunatud uute turismitoodete arv					
Meetme tegevuse alategevused	Algtas e	Sihttase 2016 a	Sihttase 2018 a	Sihttase 2020 a	Sihttase 2023 a
Rahvusvaheliselt huvipakkuvate pereturismi atraktsioonide toetamine	0	0	3	5	5
Tööhõive kasv toetust saanud ettevõtetes	0	0	Vastavalt taotluses toodud infole	Vastavalt taotluses toodud infole	Vastavalt taotluses toodud infole

Eelnõu aitab kaasa „Eesti riikliku turismiarenduskava aastateks 2014–2020“ (edaspidi *turismiarenduskava*) eesmärgi saavutamisele: Eesti turismiatraktsioonid ja Eestis toimuvad sündmused on rahvusvaheliselt huvipakkuvad ja reisimotivatsiooni loovad. Samuti panustab eelnõu turismiarenduskava indikaatori saavutamisele: iga toetatavat atraktsiooni külastab aastas ca 60 000 turisti. Määruse spetsiifiliselt, et iseloomustada rahvusvahelist atraktiivsust, eeldatakse, et atraktsiooni külastab aastas vähemalt 10 000 väliskülastajat.

Prioriteetsete sihtturgude uuringute kokkuvõte

Prioriteetseteks sihtturgudeks perioodil 2014–2020 on Soome, Rootsi, Norra, Läti, Venemaa, Saksamaa, Suurbritannia, USA, Jaapan ja Hiina. EAS on tellinud Soome, Rootsi, Norra, Vene, Leedu ja Läti turul elanikkonna uuringud elanikkonna uuringud, milles muuhulgas uuriti ka Eesti atraktiivsust lastega perede sihtkohana. Hinnangud sõltuvad olulisel määral Eestis pakutava võrdlusest vastajate kodumaal pakutavate võimalustega. Sihtturgude võrdluses andsid kõige positiivsemad hinnangud **Läti** elanikud – Lätis on teadlikkus kõige kõrgem ja hinnangud kõige paremad (75% lastega leibkondadest, kes reisib välismaale, peab Eestit huvipakkuvaks, samas vaid 4,5% oli vastupidisel seisukohal; 20% hindas seda keskpäraseks või ei osanud hinnangut anda). Järgneb **Leedu**, kus samuti domineerivad positiivsed hinnangud (58% lastega leibkondadest, kes reisib välismaale, peab Eestit huvipakkuvaks, vaid 6% oli vastupidisel seisukohal; 37% hindas seda keskpäraseks või ei osanud hinnangut anda), kuid Lätiga võrreldes on seal teadlikkus Eestist madalam ja Eestisse reisitakse pikema vahemaa tõttu vähem.

Peterburis ja Moskvast oli hinnang pigem keskpärane: positiivse hinnangu andjaid oli küll umbes kaks korda rohkem kui negatiivse hinnangu andjaid, kuid samas andis pigem negatiivse hinnangu süüsi suhteliselt suur hulk vastanutest. **Soomes** on positiivse hinnangu andjaid rohkem (36%) kui negatiivse hinnangu andjaid (22%), kuid vahe ei ole süüsi väga suur. 42% hindas seda keskpäraseks või ei osanud hinnangut anda. Kuna Soome elanikkond, kes välisreise teeb, tunneb Eesti turismitoodet üldiselt hästi, väljendab hinnang pigem mitte mainet, vaid hinnangut olemasolevale turismitoodete pakkumisele, mille osas paljudel vastajatel on isiklik kogemus. Selleks, et hinnang paraneks, tuleb seega tegeleda tootepakkumise huvipakkuvaks muutmise (mida Soome elanik võrdleb eelkõige kodumaal pakutavate heade võimalustega). **Rootsis ja Norras** on teadlikkus Eesti atraktiivsusest lastega perede sihtkohana madal ja hinnangud pigem negatiivsed. Seetõttu on tulemuslikum lähiaastate turundustegevustes neis riikides keskenduda nendele segmentidele, kelle hinnangud Eestile ja valmisolek Eestit külastada on kõrgemad. Samas elab nii Rootsis, Norras kui ka Soomes suhteliselt palju Eestist väljarännanud inimesi, kes puhkuse ajal külastavad koos lastega Eestit ja on kindlasti ka tõenäoline sihtgrupp uutele pereturismi atraksioonidele.

Toetatavate atraksioonide võime suurendada ööbimiste arvu sõltub eelkõige kolmest tegurist: atraksiooni sobivus sihtgrupile ja sellest tulenev võime tekitada reisimotivatsiooni eraldi või vaid mitme samas piirkonnas asuva atraksiooni koosmõjus, atraksiooni eristuvus sihtturgude elanikele nende kodumaal ja lähipiirkonnas pakutavatest atraksioonidest, ning asukoht Eestis (kaugus konkreetsest sihtturust). Eelpooltoodud argumendid on informatsioon, mida iga taotleja oma kavandatava atraksiooni kohta peab taotluses esitama ja mida toetuse andmisel hinnatakse. Kui võrrelda hinnanguid atraktiivsusele ka muude uuringutulemustega, võib kokkuvõtlikult järeldada, et Läti elanike silmis on Eesti lastega perede sihtkohana huvipakkuv, paljud lastega leibkonnad on juba olemasolevaid atraksioone külastanud ja tulenevalt positiivsest kogemusest ja atraksioonide tagasihoidlikust pakkumisest Lätis on neil huvi ja valmisolek külastada uusi või seni külastamata atraksioone Eestis. Viimasel viiel aastal avatud atraksioonidel (eriti Ahhaa keskuse ja Lottemaa) on nii ühepäevaste kui ka ööbimisega reiside kasvule nimetatud piirkondades olnud tuntav mõju. Uute atraksioonide lisandumisel (eriti Lätile lähemalasuvates piirkondades) võib seega eeldada sarnast positiivset mõju külastuste kasvule Lätist. Kuigi Soome elanike silmis ei ole Eesti atraktiivsus lastega perede sihtkohana väga kõrge, tuleb Soome turu suure osakaalu tõttu lastega reisijaid Eestisse arviliselt kõige rohkem just Soomest. Kõige rohkem külastavad nad atraksioone Tallinnas, kus on mitmeid teatud määral Soomes pakutavatest erinevaid atraksioone, mis koosmõjus pakuvad head võimalust lühipuhkuseks koos perega. Huvi ja valmisolek külastada uusi atraksioone on

Lõuna-Soome elanikel olemas, kuid kuna Soomes on atraktsioonide valik ja tase hea, sõltub konkreetse atraktsiooni mõju külastuste arvu kasvule selle suurusest ja eristuvusest Soomes pakutavast.

Lastega reisivate välituristide kulutused ja lastega perede kulutused Eestis

Statistikaameti 2014.aasta väliskülastajate uuringu andmetel kulutavad koos alla 15a. lastega reisijad vähem kui lasteta reisijad: reisi kohta 250 eurot ja ööpäeva kohta 88 eurot. See tähendab reisi kohta 76% sellest ja ööpäeva kohta 65% sellest, mida kulutavad välituristid keskmiselt. Lastega reisijad kulutavad vähem kõigile kululiikidele. Lastega reisijate madalamad kulutused reisiseltskonna liikme kohta tulenevad eelkõige sellest, et hulk teenuseid on võimalik saada lastele odavamalt hinnaga ning teatud kaupu lapsed ei tarbi. Teine põhjus on seotud sellega, et lastega turistide seas on rohkem Eesti päritolu inimesi kui välituristide seas üldiselt, mistõttu on lastega reisijate seas mõnevõrra rohkem tasuta majutuse kasutajaid.

Euroopa pereturismi atraktsioonide trendid

Euroopa pereturismi atraktsioonide (edaspidi *atraktsioonide*) trendideks¹ on viimastel aastakümnetel välja kujunenud mitmed selged suunad, millega Eestisse rajatav pereturismi atraktsioon peab kas nõudlust või konkurentsi analüüsis arvestama. Eestis juhib atraktsioonide külastajate mahtude edetabelit Tallinna Loomaaed 350 000 külastajaga aastas (2014.a andmed). Trendideks on atraktsioonide ketistumine, elamuse kvaliteet, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia lahendused, pidev reinvesteering, lugude jutustamine ja samal ajal unikaalsuse otsimine, täiendavad teenused, hooaja pikendamine ja turundus ning sotsiaalne vastutus.

- 1) Atraktsioonide omandivorm – viimase 10 aasta jooksul on Euroopa atraktsioonid ühinenud kettidesse ning trend jätkub. Põhjusteks on äririskide maandamine, juhtimise ja kvaliteedi standardiseerimine, kasumi kasvamine. Samal ajal on edukad ja eristuvad tervikpildis vanad pereomandis olevad atraktsioonid.
- 2) Külastuselamuse kvaliteet – atraktsioonid on alates 1990-ndatest pidevalt investeerinud uutesse elamustesse, külalislahkusesse, ligipääsetavusse erivajadustega inimestele teenindajate koolitusse, turvalisusse ja kontseptsiooni arendusse ning lisateenustesse näit tootlustamine, suveniiride müük ja muu kaubandus. Klientide valmisolek saada uusi elamusi aina kasvab. Seetõttu võistlevad atraktsioonid aina rohkem adrenaliini pakkuvate objektide lisamise näol. Samal ajal töötatakse välja uusi turvastandardeid. Atraktsioonid peavad olema turvalised igas olukorras ja ka erinevatele erivajadustega inimestele.
- 3) Tehnoloogilised lahendused – atraktsioonid on digitaliseerumas nagu ka muu maailm. Ühtlasi on kõik seni kliendirahulolematust põhjustanud üksikasjad, näiteks pikad järjekorrad põhiatraktsioonidele, lahendatud nutiseadmete, arvutimängude ja muude tegevuste abil, et pakkuda järjekorras seismise ajaks tegevust ja head elamust. IT lahendusi on kõikjal: mobiilirakendused, virtuaalse tegelaskuju loomine ja mäng läbi külastuselamuse, elektrooniliste punktide kogumine ja nende realiseerimine teiste teenuste (soodusostu) juures, järjekorra pikkuste ja aja nägemiseks erinevatel atraktsioonidel jne. Samal ajal kogutakse läbi erinevate rakenduste ka kliendiandmeid ning võimalusi kasutatakse turunduskanalina korduvkülastuste tekitamiseks.

¹ Cornelis, P.C.M. Attraction accountability: Predicting the unpredictable [[https://pure.uvt.nl/portal/en/publications/attraction-accountability\(76adfd43-b4e6-4aa2-8577-52a38aaffe98\).html](https://pure.uvt.nl/portal/en/publications/attraction-accountability(76adfd43-b4e6-4aa2-8577-52a38aaffe98).html)], 2011 ning IAAPA Euro Attraction Show konverentsi ettekanded, 2015 Göteborg.

- 4) Unikaalsus ja identiteet ning lugude jutustamine – atraktsioonide unikaalsus peitub sageli seoses kohalike lugude, identiteedi ja kultuuriga. Tuginetakse rahvuslikele muinasjuttudele (näiteks Lendav Hollandlane Eftelandi teemapargis). Edukad on atraktsioonid, kes jutustavad lugu läbi iga elemendi ja tervikelamuse, kellel on korraldatud kaubandus ja temaatiliste esemete müük nii atraktsioonil kui ka väljaspool seda ning teenindajateks on temaatilised maskotid. Unustamatute kogemuste leiutamiseks kombineeritakse innovaatilisel moel aina enam lugusid, traditsioone ja elemente loomemajandusest. Lugude jutustamine on muutumas lugude sees tegutsemiseks.
- 5) Kuurordi areng ümber atraktsiooni – suuremad atraktsioonid ei piirdu ainult atraktsiooni majandamisega, vaid pakuvad oma kuurordis ka erineva tasemega majutus- ja toitlustusteenuseid. Paljudel atraktsioonidel on oma teater, konverentsivõimalused ja teenused ärituristidele. Teenused ei täida lisateenuste rolli, vaid iga pakutav lisa lähtub tervik-kontseptsioonist ja on ärimudel omaette.
- 6) Hooaja pikendamine ja hajutamine – atraktsioonid on väga hooajatundlikud. Kasutatakse hooaja hajutamist, pakkudes klientidele soodsamate hindadega vahe-hooajateenuseid, milleks on kõrghooajale eelnevad ja järgnevad nädalalõpud, *halloween*, jõulud ja lihavõtted, 2 nädala kuni 1 kuu pikkuseks programmiks, mille juures pakutakse vastavalt teemale mängulisi lavastusi, menüüid ja dekoreeritud siseruume.
- 7) Intensiivne turundus – levinumad turundustegevused on ühispääsmete müük, lisaväärtuse pakkumine kombineeritud teenustest, järgnevale külastusele soodustuse pakkumine. Lisaks traditsioonilistele turunduskanalitele on olulisel kohal sotsiaalmeedia, aga nii mitmelgi megapargil on oma TV programm, üritused, restoranide programm jms.
- 8) Sotsiaalne vastutus – külastaja ostab emotsioone, ootusi, mälestusi ja kuna seda põhimõtet ka turunduses ja kontseptsioonis kasutatakse, tekitab see ettevõttele kohustuse pakkuda lubatud ka päriselt. Töötajate rahulolu, arengut, karjäärivõimalusi, kommunikatsiooni, lojaalsust tuleb juhtida nagu ka külastajategi puhul. Sotsiaalne vastutus ilmneb ka erivajadustega inimeste teenindamises. Mõned atraktsioonid pakuvad tasuta sissepääsu saatjatele ja on põhjalikult selgitanud, millised atraktsioonid millise erivajadusega inimesele on sobilikud.

Toetuse vajaduse põhjendus ja investeeringu tasuvus

Toetuse andmise tingimuste väljatöötamisel on tuginetud finantsinstrumentide eelhindamise lõpparuandele², milles on tuvastatud turutõrge, investeerimise kitsaskohad ja esitatud järgmised ettepanekud:

- 1) Sihtgrupi nõudlus finantseerimise järele: võimalikeks toetuse saajateks on määratletud ettevõtjad, kes on suure kasvupotentsiaaliga ning omavad eeldusi rahvusvahelise konkurentsivõimega toodete arendamiseks ja turundamiseks. Turismiattraktsioonide rajamine tähendab kompleksseid projekte erinevate osapooltega, nagu maaomanik, kinnisvaraarendaja ja keskuse operaator.
- 2) Finantseeringu pakkumus sihtgrupile: sihtgrupp on saanud finantseeringut toetuse ja laenude näol ka varasematel aastatel. Erasektori finantseeringu pakkumine on üldiselt hea, kuid pakkumist võib pärssida peamiselt valdkonna projektidele omane investeeringute tasuvuse puudujääk või pikk tasuvusaeg. Lisaks võib takistada laenu pakkumist sihtgrupis esinev madal finantsvõimekus ning samuti puudub sihtgrupi valmisolek kõrge investeerimisriskiga projektide (sh pereturismiattraktsioonid) jaoks laenu võtta.
- 3) Atraktsioonidesse investeerimise turutõrgetena on tuvastatud:

² Perioodi 2014–2020 ühtekuuluvus-poliitika vahenditest kavandatavate finantsinstrumentide eelhindamise lõpparuanne [https://www.sme.ee/sites/default/files/content-editors/Ministeerium_kontaktid/Uuringu_ja_analysid/Sotsiaalvaldkond/lapse_ulalpidamiskulud_lopparuanne_dets2013.pdf], Rahandusministeerium 2014: lk 100–109.

- Pikk tasuvusaeg – suurte investeeringute puhul turismisektoris ei vasta objektide tootlus kommertsturu tootlusootusele. Objektide omakapitali tootlus madalam tavapärasest kommertsturu sarnaste projektide tootlusootusest (alates 6-10%).
- Positiivne välismõju/avalik hüve – turismiatraktsioonide arendamine omab sotsiaal-majanduslikku välismõju, millega kaasneb avalik hüve läbi elu- ja turismiettevõtluskeskkonna üldise paranemise, ning avalik hüve, mis väljendub Eesti elanikkonna ajaveetmisvõimaluste valiku suurenemises ning elukeskkonna paranemises. Seetõttu ei avaldu saadav kasu vaid investoril.
- Tasuvuse puudujääk – turismisektori investeeringute puhul esineb siseturu väiksuse ja sõltuvuse tõttu välisteguritest tasuvuse puudujääke, sest positiivset välismõju kommertsturu laenuandja ei arvesta. Suurte turismiobjektide rajamine Eestisse omab positiivset välismõju, mis ei avaldu otseselt investeeringu teostajal, mistõttu ei ole sihtgrupp iseseisvalt valmis investeeringuriski võtma.
- Projektide kõrge riskiprofiil, mis väljendub eelnevate tegurite koosmõjus liiga pikas tasuvusajas ning investeerimisriskides majandusliku tasuvuse osas.

Tuginedes lõpparuandele, võib atraktsioonidele antav toetus vähendada projekti tasuvusaega 25% võrra, samas kui eraturu ootustele vastaks ligikaudu 50% võrra väiksem tasuvusaeg. Seega võiks toetust kombineerida lisaks ka muude finantseerimisskeemidega, näiteks avaliku sektori osalust projektides, mis põhjendab toetuse taotlemisel ka suurettevõtete (nt KOVÜde) osaluse. Toetuskeemi rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest. Toetuskeemi eelarve perioodil 2014-2020 on 14 912 500 eurot. Toetuskeemi eelarvele lisandub taotlejate omafinantseering. Toetus planeeritakse anda välja ühes voores. Rahvusvaheliselt huvipakkuvate atraktsioonide toetuse taotlemine on 2-etapiline. Toetuse andmist on kavandatud ellu viia üle-eestilisena. Eelnõuga nähakse ette toetuse andmise tingimused ja määruesspetsiifilised toetuse andmise menetlusnormid ning toetuse taotleja ja toetuse saaja kohustused ning rakendusametuse ja -üksuse õigused ja kohustused. Eelnõu valmistasid ette Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *ministeerium*) ja Ettevõtlike Arendamise Sihtasutus (edaspidi *rakendusüksus*).

Tegevuste struktuurivahenditest rahastamise väljumisstrateegia

Toetuse andmisega atraktsioonide väljaarendamiseks kasvab reisimotivatsioon Eesti külastamiseks ja külastusaja pikenemiseks, millega täiendavalt kaasnevad turundustegevused välisturgudel. Arendatavatel on võimalik osaleda riiklikus turismikvaliteedisüsteemis. Selle tulemusel tagatakse külastajate mahu kasv, mis võimaldab atraktsioonil ennast ise ära majandada. Täiendav edasine investeeringu vajadus avaliku sektori ekspositsioonide uuendamiseks või infrastruktuuri arendamiseks sõltub atraktsiooni tüübist (muuseum, loomaaed vms) ja vajadus selleks on tõenäoliselt ka uuel perioodil.

Eelnõu koostasid ministeeriumi siseturuosakonna peaspetsialist Martti Kalvik (e-post: martti.kalvik@mkm.ee, telefon: 625 6464) ja rakendusüksuse tootespetsialist Jane Jakobson (e-post: jane.jakobson@eas.ee, telefon: 738 6005). Eelnõu juriidilise ekspertiisi teostasid ministeeriumi välisvahendite osakonna struktuurivahendite valdkonna peaspetsialist Anneli Schmiedeberg (e-post: anneli.schmiedeberg@mkm.ee, telefon: 639 7618) ja õigusosakonna õigusnõunik Hendrick Rang (e-post: hendrick.rang@mkm.ee, telefon: 625 6351). Seletuskirja koostas ministeeriumi siseturuosakonna peaspetsialist Martti Kalvik (e-post: martti.kalvik@mkm.ee, telefon: 625 6464). Eelnõu keeletoimetuse tegi Kristiane Liivoja (e-post: kristiane.liivoja@mkm.ee, telefon: 625 6370).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 6 peatükist ja 32 paragrahvist. Peatükid jagunevad järgmiselt:

1. Üldsätted
2. Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr
3. Toetuse taotlemine, nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele
4. Eel- ja põhitaotluste menetlemine
5. Aruannete esitamine ja toetuse maksmise tingimused
6. Toetuse saaja, partneri ning rakendusüksuse õigused ja kohustused

1. peatükk Üldsätted

Eelnõu 1. peatükis sätestatakse määruse reguleerimis- ja kohaldamisala ja toetuse andmise eesmärgid ja tulemused, määratakse rakendusasutus ja -üksus ning tuuakse välja vähese tähtsusega abi ja riigiabi andmise tingimused.

Eelnõu §-s 1 sätestatakse, et määrus kehtestatakse „Ühtekuuluvusfondide rakenduskava 2014—2020“ prioriteetse suuna „Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete (*edaspidi VKE*)arendamine ja piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“ meetme „Ettevõtlikkuse kasvatamine, ettevõtluse kasvu soodustamine, ettevõtluskeskkonna arendamine“ tegevuse „Rahvusvaheliselt huvipakkuvate turismiattraksioonide ja toetava taristu väljaarendamine“ eesmärkide elluviimiseks. Eesmärkide elluviimise reguleerimiseks kehtestatakse toetuse andmise ja selle kasutamise tingimused ja kord.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmisel järgitavad õiguslikud alused ja neid sätestavad dokumendid. Määrusega antav toetus on kas kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks antav abi, mitmeotstarbelisele vaba aja veetmise taristule antav abi või turismiinvesteeringuteks ettenähtud regionaali, koolitusabi vastavalt Euroopa Komisjoni (*edaspidi komisjon*) määruse (EL) nr 651/2014 Euroopa Liidu aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78) (*edaspidi üldine grupierandi määrus*) või vähese tähtsusega abi vastavalt komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8) (*edaspidi VTA määrus*) ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatut. Abi liigi valik sõltub projekti tegevustest ja pereturismi atraktsiooni kontseptsioonist, mis peab vastama määruse § 3 toodud terminitele, kuid mille sisu võib olla erinevate valdkondadega seotud. Kultuurimaatilised atraktsioonid saavad kasutada selleks sobivat kultuuriabi.

Rekreatsiooni ja vaba aja veetmise võimalusi pakkuvad atraktsioonid saavad kasutada mitmeotstarbelise vaba aja veetmise taristule antavat abi, kuid vastavalt määruse § 7 lõike 3 punktile 1 ei ole abikõlblikud investeeringud spordiobjektidesse ehk objektidesse, mida kasutavad spordiklubid sportimise ja spordivõistluse korraldamise eesmärgil ning mille kasutamine on võimaldatud ka spordiklubisse mittekuuluvale isikule selleks eelneval kokkuleppel või ettenähtud ajal. Küll aga on abikõlblikud välisküllastajate jaoks huvipakkuvad vaba aja veetmise keskused, mis pakuvad lisaks sellele ka võimalusi spordiharrastusteks. Vastavalt üldise grupierandi määruse artikli 55 punktile 3, koosneb vaba aja veetmise rajatistest, mis on mitme otstarbega, pakkudes eelkõige kultuuri- ja vaba aja veetmise teenuseid, v.a lõbustuspargid ja hotellid. Regionaali vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 14 ei sea piiranguid atraktsiooni kontseptsioonile, küll aga ettevõtte suurusele. Nii on toetuse osakaalud erinevad, sõltuvalt sellest, kas tegemist on väikese, keskmise või suurettevõttega. Eelnõu § 7 lõikes 1 punktis 4 on toetatavaks tegevuseks küllastajate teenindamiseks vajaliku personali

koolitamine, milleks võib taotleja omal valikul kasutada kas koolitusabi või VTAd. Muud kulud, mis ei ole kuulu investeeringuteks antava abi liikide alla, kuid on loetletud abikõlblike kuludena, tuleb arvestada VTAna. Toetuse suurused abi liikide kaupa on kirjeldatud eelnõu §-s 11.

Eelnõu § 3 sätestab terminid käesoleva määruse tähenduses. Pereturismi atraktsioon, millele toetust antakse, peab muuhulgas vastama § 3 toodud mõistetele, täitma § 4 loetletud toetuse andmise eesmärgid, saavutama tulemused ning täitma §-s 8 loetletud nõuded.

Eelnõu §-s 4 määratletakse toetuse andmise eesmärgid ja tulemused. Toetuse andmise eesmärk on reisimotivatsiooni loomine Eesti külastamiseks või külastusaja pikendamiseks läbi pereturismi atraktsioonide väljaarendamise. Väliskülastajale huvipakkuv tähendab käesoleva määruse kontekstis konkreetset sihtturul eristuvat, Eesti turunduskontseptsiooniga kooskõlas olevat (Eestile olulised teemad, lood, inimesed, kuvand) ja väliskülastajat kõnetavat kontseptsiooni (teema, lugu, mida kasutatakse atraktsiooni turunduses ja tootearenduses läbivalt). Atraktsioon on väliskülastajatele huvipakkuv, kui selle turundustegevusi viiakse läbi välisturgudel, atraktsioonil teenindatakse külastajaid vähemalt inglise keeles ning võimaluse korral sihtturule sobivas võõrkeeles. Toetatavale atraktsioonile on esitatud nõue, et atraktsiooni tegutsemise teise aasta lõpuks külastab atraktsiooni aastas vähemalt 10 000 väliskülastajat. Kui toetust antakse olemasoleva atraktsiooni uuendamiseks, saavutatakse külastuste mahu kasv täiendavalt, võrreldes eeltoetuse esitamisele eelneva aastaga. Kuivõrd toetust antakse vähemalt 6-le atraktsioonile, lisandub toetatud atraktsioonidega aastas vähemalt 60 000 täiendavat väliskülastajat.

Toetuse andmisega panustatakse Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020 sekkumisloogikasse, mille kohaselt on tegemist eksporditegevusi hoogustava tegevusega. Toetatavate investeeringute kaudu suurendatakse väliskülastajate arvu ja seeläbi ka turismiteenuste ekspordi kasvu ehk väliskülastajate kulutusi Eestis. Arvestades keskmiselt 8 toetatava atraktsiooni minimaalse väliskülastajate arvuga aastas (a' 10 000) ja tuginedes keskmisele väliskülastajate kulutustele Eestis, on ekspordi hinnanguline kasv $80\,000 * 328$ eurot aastas ehk üle 26 miljoni euro. Eestis tegutsevatest turismiettevõtetest 98% on VKEd. Atraktsioonil pakuvad oma teenuseid väikese ja keskmise suurusega ettevõtted, kelle majandusnäitajad koos atraktsiooni endaga panustavad EL vahendite kasutamise eesmärgi „VKEd on orienteeritud kasvule ja ekspordile“ tulemusnäitajate saavutamisse. Kokku on selliseid VKEsid minimaalselt 40. Lisaks suureneb projekti tulemusel uute töökohtade arv, mis on minimaalselt ühe atraktsiooni kohta kokku 6 täistööajaga uut töökohta. Kokku luuakse toetusmeetme raames vähemalt 36 töökohta. Määruse väljundnäitajaks on uute sihtrühmade hõivamiseks suunatud uute turismitoodete arv. Väljundnäitaja seadmisel on võetud aluseks määruse §-3 sätestatud mõistet, et turismitoodete tähendab terviklikku külastuselamust, mis koosneb erinevatest turismiteenustest ja muudest teenustest, mida külastaja oma reisi ajal tarbib. Toetatav atraktsioon saab väljundnäitajasse panustada läbi koostöö kaasatud VKEdega, mille kaudu tekivad külastaja jaoks sisuliselt ja terviklikult välja arendatud turismitooted. Tulemuste saavutamist ja väljundnäitajate täitmist jälgitakse projekti elluviimise jooksul ja kontrollitakse rakendusüksusele esitatava järelaruandega teise projektijärgse tegutsemisaasta lõpus.

Eelnõu §-s 5 nimetatakse meetme rakendusasutus ja rakendusüksus. Määruse rakendamisel täidab rakendusasutuse ülesandeid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja rakendusüksuse ülesandeid Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus.

Eelnõu §-s 6 kehtestatakse vaide esitamise õigus ning vaideorgan. Vaidlustamisel tuleb enne halduskohtule kaebuse esitamist läbida vaidemenetlus. Rakendusüksuse või -asutuse toimingu või otsuse peale võib esitada vaide vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-le 51. Kui rakendusüksuse toimingu või otsuse peale esitatakse vaie, siis tuleb see esitada rakendusüksuse kaudu rakendusasutusele, kes lahendab selle haldusmenetluseaduses sätestatud korras.

2. peatükk

Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr

Peatükk kehtestab määruse raames toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkuse, projekti abikõlblikkuse perioodi, toetuse piirmäära ja osakaalu ning nendega seotud tingimused.

Eelnõu §-s 7 kehtestatakse määruse raames toetatavad tegevused, mis tulenevad Eesti riiklikust turismiarendukavast aastateks 2014-2020, eesmärgi 3.2 alaeesmärgist 2: Eesti turismi atraksioonid ja Eestis toimuvad sündmused on rahvusvaheliselt huvipakkuvad ja reisimotivatsiooni loovad. Oluliste tegevustena on turismiarendukas välja toodud rahvusvaheliselt huvipakkuva olulist reisimotivatsiooni loova pereturismi atraksiooni, mis pakub tegevusi erinevates vanuserühmades noortele, rajamise toetamine. Pereturismi sihtrühma kasvatamiseks on vajalik väliskülastajale huvipakkuvate, aastaringselt avatud atraksioonide või veekeskuste lisandumine. Toetamise eelduseks on tingimus, et atraksiooni käigus hoidmine ei suurenda avaliku sektori püsikulusid ning seda võetakse arvesse taotluse hindamisel.

Toetuse andmise tingimuseks on arendatava atraksiooni turundustegevuste läbiviimine vähemalt ühel turismiarendukas nimetatud prioriteetsel sihtturul. Toetust antakse atraksiooni arendamiseks ja ehitamiseks ning atraksioonil teenuste pakkumiseks vajaliku materiaalse ja sellega kaasneva immateriaalse vara soetamiseks, mille hulka loetakse ka ekspositsiooni arendamine, küllastajate teenindamiseks vajaliku personali koolitamiseks ning turundustegevuste elluviimiseks prioriteetsel sihtturgudel. Meetme raames ei toetata investeeringuid objektidesse, mille peamiseks tegevuseks on spordiharrastused. Kui spordiharrastused on multifunktsionaalne osa küllastajatele avatud atraksioonist määruse §-s 2, 3 ja 7 nimetatud tingimusel, on investeering lubatud, näiteks basseini veekeskuses, uisuväljak jms. Abikõlblikud ei ole investeeringud majutusteenuse arendamiseks ning investeeringud rajatavate või edasiarendatavate atraksioonide sellistesse tegevustesse ja ruumidesse, mis ei ole suunatud küllastajate teenindamisele või otseselt seotud objekti toimimise või edasiarendusega külastuseesmärgil.

Eelnõu §-s 8 kehtestatakse nõuded toetatavale atraksioonile. Vastavalt sellele asub toetatav atraksioon Eestis, vastab käesoleva määruse §-s 3 sätestatud mõistetele, on avatud vähemalt 6 kuud aastas ning atraksioon mahutab aastas vähemalt 60 000 külastajat. Mahutavust kontrollitakse eelkõige läbi projekteerimismahu, ehitusmahu (korraga hoonesse lubatud inimeste arv, ettenähtud avalike ruumide suurus jms) ning läbi planeeritud personali ja pakutavate teenuste, võttes arvesse hooajaliselt pakutavad teenused ja nende mahutavuse. Juhul kui taotleja ei ole VKE, peab projekti partner või atraksiooni küllastajaid teenindav ettevõtja peab olema VKE. Toetatav atraksioon peab olema kasutatav kõigile selle kasutajarühmadele parimal võimalikul viisil vastavalt universaalse disaini põhimõtetele. Välisküllastajatele pakutav informatsioon ja teenindus toimub vähemalt inglise keeles. Atraksiooni rajamine aitab kaasa turisminõudluse suurenemisele vähemalt ühel turismiarendukas nimetatud prioriteetsel välisruul, atraksiooni kontseptsioon sisaldab välisküllastajale huvipakkuvat teemat ja seda kasutatakse läbivalt nii turunduses kui ka ekspositsioonis ning temaatiliste ürituste korraldamisel. Atraksiooni kontseptsioon, turundustegevused ja kommunikatsioon on

kooskõlas rakendusüksuse välja töötatud ning veebilehel avaldatud Eesti turunduskontseptsiooniga. See tähendab, et kasutatakse kehtiva turunduskontseptsiooni sümboolikat, väärtusi ja muid elemente (teemad, fotod, videod, lood) kas kombineerituna üheks tervikuks atraktsiooni enda kontseptsiooniga või tuues need esile külastaja jaoks muul huvipakkuval viisil. Atraktsioonil pakutakse informatsiooni Eesti ja sihtkoha turismivõimaluste kohta, toetuse saaja korraldab atraktsioonil ja selle turunduskanalites teavituse veebilehest visitestonia.com. Atraktsiooni kodulehel asuv viide veebilehele visitestonia.com peab olema nähtav vähemalt selle info juures, kus kuvatakse info sihtkoha, transpordivõimaluste ja turismiteenuseid osutavate partnerite kohta. Atraktsiooni muudes turunduskanalites teavitab toetuse saaja visitestonia.com veebilehest samuti vähemalt logo kujul ning lisab vastavalt võimalustele ja oma turunduskontseptsioonile muud Eesti turunduskontseptsiooni elemendid. Atraktsiooni territooriumile paigaldatav reklaamiatribuutika (näiteks sponsorusel teavitavad reklaamplagud, lipud, stendid jms) sisaldab teavitust vähemalt visitestonia.com logo näol.

Eelnõu § 9 määratleb määruse abikõlblikud kulud ja seonduvad tingimused. Abikõlblikud on tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud vastavalt Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (*edaspidi ühendmäärus*) §-s 2 ning käesoleva määrusega kehtestatud tingimustele. Lisaks kehtestab eelnõu perioodi, mille jooksul peab abikõlbliku kulu eest olema tasutud. Abikõlblik kulu peab olema tasutud projekti abikõlblikkuse perioodil või 45 kalendripäeva jooksul pärast projekti abikõlblikkuse perioodi, kuid mitte hiljem kui 31. augustil 2023. a. Abikõlbliku kulu eest tasumisel pärast eelnõus sätestatud tähtaegu ei ole kulu võimalik struktuurivahenditest hüvitada. Abikõlblikeks kuludeks on kinnisasja ost kuni 10%-lise maksumusega projekti kogueelarvest, atraktsiooni ehituslikud eeltööd, ehitamise ja infrastruktuuri rajamise kulu. Ehituslike eeltöödena on abikõlblikud ehitusliku projekteerimise, ehitusprojekti ekspertiisi, ehitusmaksumuse kalkulatsiooni, ehitusgeoloogiliste ja -geodeetiliste uurimistööde, keskkonnamõjude hindamise ja ehitusloa väljastamisega seotud kulu või muinsuskaitse eritingimuste koostamise kulu koos selleks vajalike uuringute läbiviimisega ehitusseaduses sätestatud korras. Abikõlblik on ka teostatava omanikujärelevalve kulu; atraktsiooni toimimiseks ja teenuste osutamiseks vajaliku mööbli, sisseseade, seadmete või muude vahendite ja külastajal territooriumil liikumist hõlbustavad vahendite (näiteks kätived, rattad, elektrirulad jms) soetamine. Kõikide infrastruktuuriga, sisseseade ja ekspositsiooniga seotud kulude puhul on abikõlblik tagada väikelastele ja erivajadustega inimeste ligipääs, luua puhkamisvõimalused, imetamisvõimalused imikutega emadele, välitingimustes varjualused vihma või päikese eest, klienditeekonna kaardistamise, kontseptsiooni kavandamise ja rakendamise kulud. Oluline on, et atraktsioonil oleks juba planeerimise etapis kavandatud ligipääs, tagatud turvalisus, atraktsiooni kohapealne viidastus ja piisav teavitus tegevustes osalemise võimalustest iga atraktsiooni külastava sihtgrupi lõikes, et rakendataks säästva arengu printsiipe ja investeringud tehtaks vastavalt sellele.

Abikõlblik on uue ekspositsiooni ja sellel pakutavate teenuste loomise või olemasoleva ekspositsiooni ja sellel pakutavate teenuste arendamise kulu, jälgides atraktsiooni mõistet, milleks on terviklikku külastuselamust turismitoode. Lisaks ekspositsiooniga tutvumisele või elementide kasutamisele on abikõlblik pakkuda klientidele ka atraktsioonile sobivaid ja iseloomulikke muid mugavus- ja lisateenuseid nagu näiteks fotograafiteenus, suveniiride ja esmatarbekaupade müük (nt imikute või laste tarbekaupad), mõtte-, osavus- või muud mängud, toitlustamine, ekskursioonid, üritused jne, mis pikendavad külastusaega, aitavad maandada järjekordades tekkivat rahulolematust ning panustavad korduvkülastuste tekkimisele. Eelpooltoodut arvesse võttes, loetakse abikõlblikeks kuludeks ekspositsiooni

projekti/ideekavandi väljatöötamist ning ekspositsiooni- ja sisekujundusprojektide koostamise kulud. Abikõlblik on immateriaalse vara soetamine, see tähendab klientide teenindamiseks vajalike tehnoloogiliste lahenduste soetamise ja rakendamise kulu, näiteks külastajate statistika kogumiseks vajaliku süsteemi ja müügisüsteemi kulu, e-poe avamine ja mobiilse rakenduse loomine, piletite kättesaadavuse parandamine vms. Toetust on võimalik kasutada turismiinfo viitade ja tahvlite soetamiseks ning paigaldamiseks, ka viitade soetamiseks ning paigaldamiseks nii territooriumile kui väljaspool seda ja elektrooniliseks turismiinfo edastamiseks. Atraktsiooni tugitaristu ja tugiteenuste arendamise kulud on abikõlblikud juhul, kui need on vajalikud külastajate teenindamiseks.

Vabariigi Valitsuse 12. septembri 2014. a määruse nr 146 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse andmisest avalikkuse teavitamise, toetusest rahastatud objektide tähistamise ning Euroopa Liidu osalusele viitamise nõuded ja kord” § 2 lõikest 1 tulenevate kohustuste täitmiseks seotud kulud.

Atraktsiooni turundustegevuste kulud on abikõlblikud välisriikides, atraktsioonil ja selle turunduskanalites. Näiteks on turundustegevustena välisturgudele abikõlblikuks kuluks kodulehekülje võrkeelse versiooni arendamine. Abikõlblikeks kuludeks loetakse sealhulgas Eesti turunduskontseptsiooni kasutamise ning visitestonia.com turismiportaali nähtavuse tagamise kulud. Atraktsiooni turundustegevusi Eestis ei toetata. Atraktsiooni töötajate koolitamise kulud on abikõlblikud, kui järgitakse täiskasvanute koolituse seaduse nõudeid, see tähendab, et koolitus hangitakse tegevusluba omavalt teenuse pakkujalt või viiakse koolitus läbi atraktsioonil kohapeal, tasudes koolituse, nõustamise, töötubade või muul sobival kujul läbi viidud kulud juriidilisele või füüsilisele isikule, makstes viimasel juhul tasu teenuslepinguga töö tegemise eest. Selleks, et tagada kõikide atraktsioonil pakutavate teenuste ühtlane teeninduskvaliteet, loetakse atraktsiooni töötajateks kõik atraktsiooni avatud oleku hooajal külastajate teenindamisse kaasatud töötajad, praktikandid ning atraktsiooni rendipindadel teenindavate ettevõtete töötajad. Vastavalt eelnõu § 9 lõikes 5 punktis 5 on personalikulu nimetatud mitteabikõlblikuks kuluks, kuid vastavalt sama paragrahvi lõikes 3 toodud abikõlblike kulude punktides 1, 2, 5, 7, 9 ja 11 on antud võimalus maksta tasu teenuslepinguga töö tegemise eest.

Eelnõu § 9 lõikes 3 punktis 1 nimetatud abikõlblikud projekti kulud ehituslikele eeltöödele hüvitatakse § 9 lg 4 järgi vähese tähtsusega abina või vastavalt üldise grupierandi määrukses lubatud abi andmise tingimustele ning võivad kokku moodustada kuni 10% projekti abikõlblike kulude maksumusest. Eelnõu § 9 lõikega 5 kehtestatakse mitteabikõlblike kulude loetelu. Nendeks on muuhulgas ühendmääruse §-s 4 loetletud mitteabikõlblikud kulud, liiklusvahendi ost ja rent, välja arvatud atraktsioonile saanud külastajate teenindamiseks atraktsiooni eri objektide vahel või parklast atraktsioonini, personalikulud vastavalt ühendmääruse §-le 3, projekti kaudsed kulud vastavalt ühendmääruse § 9 lõikele 4 jm. Projektijuhi tasu ega projektijuhtimisteenuse tasu ei ole õigustatud, kuivõrd see ei garanteeri projekti kvaliteedi kasvu ning arvestades toetussumma suurust, ei ole mõistlik suunata seda personalikulude katteks. Krediidiasutuse garantii ei ole abikõlblik, kuivõrd tegemist ei ole investeringuga otseselt seotud kuluga.

Eelnõu §-s 10 kehtestatakse projekti abikõlblikkuse periood. Projekti abikõlblikkuse periood on eeltaotluse rahuldamise otsuses määratud ajavahemik, millal peavad projekti tegevused algama ja lõppema, tingimusel, et projekti tegevused lõpetatakse hiljemalt 2023. aasta 31. augustil. Projekti tegevused viiakse ellu 54 kuu jooksul alates eeltaotluse esitamisest. Projekti abikõlblikkuse periood algab taotluses märgitud ja taotluse rahuldamise otsuses märgitud

kuupäevast, kuid mitte varem kui eeltaotluse rakendusüksusele esitamise kuupäevast ning lõpeb taotluses märgitud ja taotluse rahuldamise otsuses märgitud kuupäeval. Taotleja võib hakata tegevusi ellu viima alates eeltaotluse esitamises rakendusüksusele omal riisikol. Toetuse taotluse mitterahuldamise korral tehtud kulutusi toetusega ei kaeta. Käesoleva määruse § 11 lõigetes 6, 8 ja 9 nimetatud riigiabi taotlemise puhul ei või kavandatavat tegevust alustada ja sellega seotud siduvaid kohustusi ei tohi võtta varem kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval.

Eelnõu §-s 11 määratakse toetuse maksimaalne summa, osakaal projekti abikõlblikest kuludest ning seonduvad tingimused. Toetuse minimaalne suurus uue atraktsiooni arendamiseks on üks miljonit eurot. Toetuse minimaalne suurus olemasoleva atraktsiooni edasiarendamiseks on 750 000 eurot. Projektile antava toetuse maksimaalne summa kehtestatakse põhitaotluse rahuldamise otsuses ja see summa sõltub riigiabi liigist. Eelnõu § 7 lõike 1 punktis 1 nimetatud investeringut hõlmava tegevuse või tegevuse osa planeeritud kogumaksumus ei või ületada Euroopa Liidus kehtestatud ühtset maksimummäära väikesemahulisele taristule, milleks on seatud viis miljonit eurot. Maksimummäära saab kohaldada tegevuse osale, kui see osa on iseseisvalt funktsionaalne, sõltumata tegevuse ülejäänud osadest. Projekti planeeritud kogumaksumuse all mõistetakse kogu projekti maksumust, see tähendab toetust ja toetuse saaja enda panust kokku, sealhulgas need kulud, mida toetusest hüvitada ei saa ehk mitteabikõlblikud kulud. Tuginedes investeringu maksimummäärale kuni 5 miljonit eurot, millele võib lisanduda VTA kuni 200 000 eurot ja koolitusabi kuni 15 000 eurot, saab projekti maksimaalne toetus olla kuni 2,75 miljonit eurot. Projektile antava toetuse maksimaalne summa tugineb projekti finantsanalüüsile ning kehtestatakse põhitaotluse rahuldamise otsuses.

Üldise grupierandi määruse alusel kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks antava abi maksimaalse määra arvutab rakendusüksus vastavalt viidatud määruse artikli 53 lõigetes 6–7 sätestatud meetodile, mitmeotstarbelisele vaba aja veetmise taristule antava abi maksimaalse määra arvutab rakendusüksus vastavalt viidatud määruse artikli 55 lõikes 10 sätestatud meetodile. Nimetatud metoodika alusel viiakse läbi projekti finantseerimisvajaku analüüs, milles võetakse arvesse loodava atraktsiooni tulud ja mille kaudu leitakse avaliku sektori ja toetuse kogupanuse maksimaalne määr igas projektis eraldi. Nii kultuuriabi kui ka mitmeotstarbelisele vaba aja veetmise taristule antava abi puhul antakse projektile toetust käesoleva määruse alusel kõige rohkem 50 protsenti projekti abikõlblikest kuludest. Vastavalt analüüsi tulemusena leitud määrale võib avalik sektor projekti finantseerida täiendavalt kuni määra täitumiseni. Ülejäänus tuleb projekti finantseerida erasektori vahenditest, sh pangalaen, omavahendid või muud erasektori finantseerimistehingud. Sama tingimus kehtib kõikidest sektorist pärit taotlejatele, sh avaliku sektori esindajatele.

Üldise grupierandi määruse alusel investeringuteks ettenähtud regionaalabi maksimaalne määr on suuretevõtja puhul 25 protsenti, keskmise suurusega ettevõtja puhul 35 protsenti ja väikese suurusega ettevõtja puhul 45 protsenti abikõlblikest kuludest. Regionaalabi andmisel kehtib põhimõte, et nii toetus kui avaliku sektori panus kokku võivad moodustada eelpool nimetatud abi ja ülejäänud projekti eelarve tuleb katta erasektori vahenditest, milleks sobivad eelpooltoodud variandid. Tingimus kehtib ka avaliku sektori taotleja puhul.

Kui toetust antakse projektile mitme üldise grupierandi määruses sätestatud grupierandi alusel, kohaldatakse viidatud määruse artiklis 8 sätestatud kumuleerimisreegleid. Üldise grupierandi määruse alusel antavat riigiabi ei tohi kumuleerida mis tahes vähese tähtsusega abiga, mille puhul on abikõlblikud kulud samad, kui sellise kumuleerimise tulemusel ületatakse abi osakaal, mis on sätestatud üldise grupierandi määruse III peatükis. Kui kohaldub mitu erinevat riigiabi liiki, võib taotleja valida endale soodsaima toetuse määraga liigi.

Üldise grupierandi määruse alusel antava koolitusabi suurus on kuni 15 000 eurot ja abi osakaal ei tohi ületada 50 protsenti abikõlblikest kuludest. Abi osakaalu võib suurendada kuni 70

protsendini abikõlblikest kuludest vastavalt määruse § 11 lõikes 8 sätestatule. Kui toetus on käsitatav vähese tähtsusega abina, ei tohi toetuse osakaal ületada 70 protsenti abikõlblikest kuludest. Taotlejale või partnerile antud vähese tähtsusega abi ei tohi kogusummana jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul ületada 200 000 eurot. Taotlejale ja partnerile antav abi VTAna arvestatakse taotlejale ja partnerile kontserni ulatuses. Avaliku sektori panus projekti omafinantseeringusse arvestatakse vastavalt riigiabi tingimustele toetuses sisalduvaks abiks, see tähendab näiteks et avaliku sektori osa VTA omafinantseeringus ei ole mitte omafinantseering, vaid VTA. Toetuse andmisel vähese tähtsusega abina kehtivad mitmed § 10 lõikes 10 sätestatud lisanõuded. Omafinantseeringu hulka arvatakse toetuse saaja ja partneri poolt tehtavad abikõlblikud kulud ja see peab katma abikõlblikest kuludest osa, mida toetusest ei hüvitata.

3. peatükk

Toetuse taotlemine, nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele

Peatükis kirjeldatakse, kuidas taotlus esitatakse, millistele nõuetele peavad vastama nii taotleja kui ka partner, millised on taotleja kohustused ning millised on nõuded eel- ja põhitaotlusele.

Eelnõu § 12 reguleerib toetuse taotlemist. Taotlejate finantskoormuse vähendamiseks on toetuse taotlemine võimaldatud kahes etapis. Suuremaid kulusid eeldav põhiprojekt on kohustuslik esitada ainult neil, kes toetuse tõenäoliselt ka saavad. Esmalt kuulutatakse välja eeltaotlusvoor, mille saabumise päevast on teavitatud vähemalt 90 tööpäeva enne voozu tähtpäeva, ning need, kes saavad õiguse vastavalt eeltaotluse rahuldamise otsusele esitada põhitaotlus, esitavad selle 250 tööpäeva jooksul alates eeltaotluse rahuldamise otsuse tegemisest arvates. Nii eeltaotlus kui ka põhitaotlus (edaspidi koos nimetamisel *taotlus*) esitatakse rakendusüksuse taotlusvormil. Taotlus esitatakse rakendusüksuse veebilehel avatud e-teeninduse kaudu. Samuti käib e-teeninduse kaudu kogu toetuse taotlemise menetlus, näiteks edastab rakendusüksus otsused toetuse andmiseks ning taotleja esitab aruanded toetuse kasutamise kohta. Enne taotluse esitamist on taotlejal õigus saada oma projektile eelnõustamist, mille käigus juhib rakendusüksus tähelepanu kavandatava taotluse võimalikele tehnilistele ja sisulistele puudustele ning annab soovitusi ja teeb ettepanekuid nende kõrvaldamiseks. Eelnõustamine ei ole kohustuslik taotluse esitamise osa ega ole eelduseks või takistuseks hilisema taotluse esitamiseks. Eelnõustamise raames ei anna rakendusüksus hinnangu võimaliku taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemise osas.

Eelnõu §-s 13 esitatakse nõuded taotlejale ja partnerile. Toetuse taotlejaks võib olla Eesti riigiasutus ja kohaliku omavalitsuse üksus ning Eestis registreeritud juriidiline isik. Projekti partneriks võib samuti olla riigiasutus või kohaliku omavalitsuse üksus või Eestis registreeritud juriidiline isik, kes viib läbi osa projekti tegevustest ja kellel tekivad selle käigus kulud, kuid partner ei või olla sama ajal projektis töövõtja. Taotleja ja partner peavad vastama taotluste menetlemise määruse § 2 nõuetele.

Eelnõu §-s 14 kehtestatakse taotleja kohustused, milles lähtutakse struktuuritoetuse seaduse § 21 lõikes 2 sätestatust, muuhulgas peab taotleja esitama rakendusüksuse nõudmisel lisateavet rakendusüksuse määratud tähtajaks, võimaldama ja osutama igakülgselt abi taotluses esitatud teabe kontrollimiseks taotleja, partneri või kavandatava tegevuse kohas ning viivitamatult teavitama taotluses esitatud andmetes toimunud muudatusest või ilmnunud asjaolust, mis võib mõjutada taotluse kohta otsuse tegemist või tegevuste elluviimist.

Eelnõu §-s 15 kehtestatakse nõuded eeltaotlusele. Lisaks taotluse menetlemise määruse § 4 lõikes 2 kehtestatud kinnitustele peab eeltaotlus muuhulgas sisaldama üldandmeid taotleja kohta. Kui projektis on partner, siis samuti partneri üldandmeid ja tema poolt läbi viidavate tegevuste kirjeldust ja tema rahalist panust projekti. Esitada tuleb ka taotleja ja/või partneri kontserni liikmete skeem juhul, kui taotleja või partner kuuluvad kontserni; projekti nimi, planeeritavate tegevuste alguse- ja lõpukuupäev, projekti eesmärk, projekti tegevuste lühikirjeldus, projekti teostamise ajakava, üldmaksumus, taotletava toetuse summa, omafinantseeringu summa; investeringu kogueelarve, projekti eelarve, toetuse vajaduse põhjendus; taotletava abi liigid, kogu avaliku rahastamise summa ning avaliku sektori katteallikad projektis ning finantsanalüüs, kui toetust taotletakse kultuuri edendamiseks kultuuripärandi säilitamiseks antava abina või spordi- ja mitmeotstarbelisele vaba aja veetmise taristule antava abina. Kui taotletav toetus on regionaalabi ning toetuse saaja on suurettevõtja, esitatakse finantsanalüüs, milles hinnatakse projekti tulu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 61 lõike 3 punkti b alusel.

Samuti esitatakse atraktsiooni, millele toetust taotletakse, konkurentsianalüüs, arendatava atraktsiooni konkurentsieelse kirjeldus ja põhjendus; andmed, kuidas projekt panustab meetme tegevuse väljundnäitajasse saavutada atraktsiooni teise tegutsemisaasta tulemusena vähemalt 10 000 väliskülastajat, olemasoleva atraktsiooni arendamisel täiendavalt 10 000 väliskülastajat aastas; atraktsiooni rahvusvahelise nõudluse analüüs, sealhulgas valitud sihtturgude kirjeldus, sihtturgude ja sihtgruppide valiku põhjendused ning analüüsi projekti mõjude kohta pereturismi valdkonnale, sihtkohale ja turismisektoris tegutsevatele VKEdele; arendatava turismitoote kontseptsiooni kirjeldus (sealhulgas nii atraktsiooni kui ka koostöös pakutava turismitoote kontseptsiooni ja atraktsiooni visuaalse kontseptsiooni kirjeldus). Esitatakse ka projekti meeskonna kompetentsi, oskuste, kogemuste ja arendustegevuste kirjeldus nii projekti elluviimis- kui rakendusfaasis; atraktsiooni küllastajate klienditeekonna analüüs, sealhulgas erivajadustega inimeste ligipääsetavuse analüüs; küllastajate teenindamisse kaasatud organisatsioonide ja ettevõtete üldandmed ning koostööpõhimõtete kirjeldus.

Taotleja esitab viimase majandusaasta aruande koopiat, auditeerimiskohustusega taotlejal koos audiitori otsusega, juhul, kui aruanne ei ole äriregistrist kättesaadav, ja emettevõtja viimase kinnitatud majandusaasta aruande koopiat, kui aruanne ei ole äriregistrist kättesaadav. Samuti jooksva majandusaasta bilansi ja kasumiaruande taotluse esitamisele eelneva kvartali seisuga, kui taotleja on alustanud majandustegevusega. Andmeid ei pea esitama alustavad ettevõtjad, kellel vastavad andmed puuduvad. Projekti alustamise majandusaastast kuni projekti lõpetamise aastale järgneva kahe aasta kohta esitab taotleja rahavoogude, bilansi ja kasumiaruande prognoosid, sealhulgas eraldi välja tooduna tegevuskulud liigiti ja nende summa, realiseerimise netokäive ning netokäive välisküllastajate teenindamisest. Esitav sotsiaal-majanduslik analüüs sisaldab andmeid projekti mõjude kohta, sealhulgas mõju piirkonnas tegutsevatele turismiettevõtetele (käive, töötajate arv, uued investeeringud), atraktsiooni asukohavaliku, ligipääsetavuse ning mõju analüüs ümbritsevale keskkonnale (nii loodusele kui kogukonnale, linnas mõju parkimiskorraldusele jms), projekti mõjul loodavad uued otsesed töökohad ning nende eeldatav palgatase, mõju täiendavatele otsestele investeeringutele ning uutele ja kaudsetele töökohtadele.

Juhul, kui tegemist on ehitamisega, siis esitab taotleja info kehtivate projekteerimistingimuste või kehtiva detailplaneeringu olemasolu kohta ja planeeritava ehitise eelprojekti.

Eelnõu §-s 16 kehtestatakse nõuded põhitaotlusele. Põhitaotluse esitamise eelduseks on eeltaotluse rahuldamise otsus. Juhul kui põhitaotluse esitamise ajaks on eeltaotluses nimetatud andmed muutunud, esitab taotleja muutunud või täiendatud informatsiooni põhitaotluses.

Muudatused peavad olema kooskõlas taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamise tingimustega. Põhitaotlus sisaldab atraktsiooni turundusplaani valitud sihtturgudel koos turundustegevuste ja turunduskanalitega, ekspositsiooni- ja sisekujundusprojektide kavandeid; taotleja kvaliteedialaseid, sealhulgas keskkonnaalased arendustegevusi ja kvaliteedijuhtimise süsteemi põhimõtete kirjeldust. Juhul, kui tegemist on ehitamisega, ehitusprojekti põhiprojekti staadiumis ning töövõtulepingut ehitustööde teostajaga, mis sisaldab detailset eelarvet ja töömahtude tabelit, samuti ehitamiseks vajalikku luba ning taotluste menetlemise määruse paragrahvis 4 lõikes 2 sätestatud kinnitusi. Juhul, kui tegemist on ehitamisega kultuurimälestisel või selle kaitsevööndis, esitab taotleja info muinsuskaitseliste eritingimuste või Muinsuskaitseameti nõusoleku kohta.

Lisaks esitatakse põhitaotluses võrreldav hinnakalkulatsioon ja selle aluseks olev lähteülesanne või hankedokumentatsioon, sealhulgas hanketeated, hankest osa võtnud ettevõtete hinnapakumised, eduka pakkuja valimise protokollid, või põhjendatud juhtudel maksumuste põhjendused; koopiad muudest lubadest, kui need on tööde teostamiseks nõutavad; projekti hankeplaan; investeeringute korral äriühingutele ja tulundusasutustele ning eraisikutele kuuluvatesse objektidesse avaliku kasutamise kokkulepped, mis tagavad kestvuse nõude täitmise struktuuritoetuse seaduse § 24 punktis 14 sätestatud juhul ja aja jooksul; dokumendid, mis kinnitavad objekti omandi- või kasutusõigust projekti abikõlblikkuse perioodil ning vähemalt viie aasta jooksul pärast projektile lõppmakse tegemist. Kasutusõiguse puhul on vajalik vastava kande tegemine kinnistusraamatusse. Taotleja tagab ja kinnitab, et projekti tulemusena loodud või soetatud vara säilitamise ning avaliku kasutuse taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses nimetatud eesmärkidel ja tingimustel ning et taotleja ei soorita varaga tehinguid, mis annavad taotluse rahuldamise otsuses nimetatud aja jooksul mõnele isikule või asutusele vara osas põhjendamatu eelisseisundi. Kui taotleja on projektile või projekti osadele tegevustele taotlenud toetust samal ajal mitmest meetmest või muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest, siis kohustub taotleja esitama sellekohase teabe. Teabest peab detailselt nähtuma, millisele projekti tegevusele on muust rahastamisallikast toetust taotletud.

4. peatükk

Eel- ja põhitaotluste menetlemine

Peatükis kehtestatakse taotluste menetlemise regulatsioon. Kirjeldatakse taotluse menetlemist sh taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavaks tunnistamise tingimusi, projekti valikukriteeriumeid ja valiku korda. Kehtestatakse ka tingimused ja kord hindamiskomisjoni moodustamiseks, tingimused taotluste rahuldamiseks, rahuldamata jätmiseks, osaliseks või kõrvaltingimustega rahuldamiseks ning taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ja kehtetuks tunnistamiseks.

Eelnõu § 17 kehtestab eeltaotluste menetlemise tingimused ja korra.

Eeltaotluse menetlemine koosneb taotluse registreerimisest, menetlusse võtmisest ja läbivaatamisest, selgituste ja lisainformatsiooni või eeltaotluse täienduste ja muudatuste küsimisest, eeltaotluse hindamisest, taotluse osalise või täieliku rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest. On kehtestatud, et rakendusüksus jätab eeltaotluse vastu võtmata, kui eeltaotlust ei ole esitatud tähtaegselt. Samuti võib rakendusüksus eeltaotluse menetlemise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisateavet eeltaotluses esitatud andmete kohta, eeltaotluse täiendamist või muutmist, kui eeltaotlus ei ole piisavalt selge või selles esinevad puudused ning andes selle jaoks täiendavalt 10-päevase tähtaja. Rakendusüksus teeb eeltaotluse rahuldamata

jätmise otsuse taotlust sisuliselt hindamata, kui taotleja ei ole antud tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud. Eeltaotluse menetlemise tähtaeg on kuni 60 tööpäeva taotlusvooru sulgemise päevast arvates. Rakendusüksuse poolt määratud selgituste, ekspertiisi ja lisainformatsiooni, taotluse täienduste ja muudatuste esitamise tähtajaks võib taotluse menetlemise kuni 10 tööpäevaks peatada.

Eelnõu § 18 kehtestab, millistel tingimustel on võimalik taotleja, partner ja eeltaotlus nõuetele vastavaks tunnistada, samuti asjaolud, mille esinemisel ei tunnistata eeltaotlust nõuetele vastavaks.

Eelnõu § 19 kehtestab hindamiskomisjoni moodustamise korra. Projektide hindamiseks moodustab rakendusüksus hindamiskomisjoni, mille koosseis avalikustatakse rakendusüksuse veebilehel.

Eelnõu § 20 kehtestab eeltaotluste hindamise korra ja valikukriteeriumid, mille lõikes nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi hinnatakse.

Nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi hinnatakse valikumethodika alusel, mille koostamisel lähtub rakendusüksus järgmistest valikukriteeriumidest, mille osakaalud koondhindest on järgmised:

Tabel 3. Eeltaotluste hindamise valikukriteeriumid.

Valikukriteeriumid	Osakaal koondhindest
1. Projekti mõju meetme tegevuse tulemuste saavutamisele	40%
2. Arendatava atraktsiooni rahvusvaheline konkurentsivõime	20%
3. Projekti põhjendatus, projekti kuluefektiivsus ja arendatava atraktsiooni jätkusuutlikkus	20%
4. Taotleja organisatsiooniline võimekus ja projektimeeskonna võimekus	20%

1. Projekti mõju meetme tegevuse tulemuste saavutamisele: hinnatakse, mil määral projekti raames arendatav pereturismi atraktsioon mõjutab reisiotsust Eesti külastamiseks, projekti mõju külastajate ja väliskülastajate mahu kasvule, atraktsiooni mõju Eesti turismi hooajalisuse vähenemisele ja külastusaja pikenemisele. Hinnatakse ka projekti turundustegevuste mõju Eesti kui reisisihi tuntuse suurenemisele prioriteetsel sihtturgudel, turundustegevuste asjakohasust, valitud turunduskanalite sobivust sihtrühmale ja nende efektiivsust, turundustegevuste kooskõla Eesti turunduskontseptsiooniga, projekti mõju sihtkohale ning koostööle turismiteenuste pakkujatega, mõju ettevõtluse arengule, tööhõivele ning piirkonna tuntuse suurenemisele turismisihtkohana. Mõju VKEde arengule hinnatakse nii kvantitatiivselt (mitu VKEd on kaasatud) kui ka kvalitatiivselt, hinnates toetuse mõju suurust VKEde sissetulekutele. Samuti hinnatakse projekti mõju piirkonnale tervikuna: mitu uut töökohta projekti mõjul täiendavalt luuakse, kas toetuse mõjul tekib piirkonda uusi ettevõtteid, kas toetus omab mõju teiste piirkonna ettevõtete arengule ning kas projekti mõjul lisandub piirkonda täiendavaid investeeringuid. Hinnatakse toetuse regionaalset mõju, väljaspool Tallinna linnapiirkonda (Tallinna linn koos selle lähiümbruse järgnevate kohaliku omavalitsuse üksustega: Harku vald,

Jõelähtme vald, Kiili vald, Maardu linn, Rae vald, Saku vald, Saue linn, Saue vald ja Viimsi vald) asuvatele atraktsioonidele antakse hindamisel eelis.

2. Arendatava atraktsiooni rahvusvaheline konkurentsivõime: hinnatakse atraktsiooni visiooni, strateegiliste arengusuundade või pikaajaliste plaanide ning eesmärkide olemasolu, atraktsiooni rahvusvahelist konkurentsipositsiooni, uuenduslikkust rahvusvahelisel tasemel, klienditeekonna läbimõeldust ja teenuste ülesehitust lähtuvalt kliendisegmendi ootustest, hinnakujundust, erivajadustega ning väikelastega külastajate ligipääsu atraktsioonile.

3. Projekti põhjendus, projekti kuluefektiivsus ja arendatava atraktsiooni jätkusuutlikkus: hinnatakse, kas planeeritud eelarve on realistlik, kulude asjakohasust, prognoositavat omatulu mahtu eelarvest, taotleja ja/või operaatori finantsvõimekust projekti elluviimise ja rakendamise perioodil. Hinnatakse taotleja finantsseisundit, vahendite olemasolu omafinantseeringu tagamiseks ja taotluses esitatud tegevuste elluviimiseks, projekti põhjendatust, kas ja kuidas vajab taotleja oma projekti teostamiseks toetust, projekti kuluefektiivsust, kas kavandatud tegevused ja lahendused on piisavalt kuluefektiivsed planeeritud tulemuste saavutamiseks, projekti mõju taotleja majandustegevusele ja planeeritavat müügitulu suurust.

4. Taotleja organisatsiooniline võimekus ja projektimeeskonna võimekus: hinnatakse projektimeeskonna atraktsiooni juhtimise, väliskülastajate teenindamise ning turundusala kogemuste, oskuste ja kompetentside olemasolu, meeskonna turismi ja valdkondliku kvalifikatsiooni olemasolu nii projekti elluviimise- kui ka rakendusfaasis, personali arendus- ja motivatsioonisüsteemi rakendamist. Hinnatakse asjakohaste kvaliteedijuhtimissüsteemide põhimõtteid, märgiste, sertifikaatide või tunnustuste olemasolu ja süsteemi rakendamist, projekti teostatavust ja kindlustatust ressurssidega, projekti tegevusplani ülesehitust, riskide, sh finantsriskide maandamise viise, nende ilmumise tõenäosust ja võimalikku mõju projekti tulemustele. Läbivaid teemasid hinnatakse sisuliselt:

- 1) Keskkonnahoid ja kliima. Hinnatakse kriteeriumis 4 „taotleja organisatsiooniline võimekus ja projektimeeskonna võimekus“ kvaliteedimärgiste olemasolu (Roheline Võti vms) kaudu.
- 2) Võrdsed võimalused. Hinnatakse kriteeriumis 2 „arendatava atraktsiooni rahvusvaheline konkurentsivõime“ erivajadustega ning väikelastega külastajate ligipääsu tagamise kaudu atraktsioonile. Samuti hinnatakse, kas atraktsioonil pakutakse tegevusi eri vanuses sihtgruppidele.
- 3) Infoühiskond. Hinnatakse kriteeriumis 2 „arendatava atraktsiooni rahvusvaheline konkurentsivõime“. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia potentsiaali nutikas kasutamine on atraktsiooni rahvusvahelise eristumise ja konkurentsivõime võtmesõna. Uuenduslikkust hinnatakse nii atraktsioonil kasutusele võetavates IKT süsteemides, ekspositsiooni ülesehitamisel kui ka turundustegevustes.
- 4) Regionaalareng. Käesoleva määruse abikõlblik piirkond on kogu Eesti, võimaldamaks arendada kõikides Eesti piirkondades atraktsioone ja tutvustada neid prioriteetsetel sihtturgudel. Siiski on loodud eelis läbi valikumeetodika atraktsioonidele väljaspool Tallinna linnapiirkonda. Kriteeriumis 1 „hinnatakse sisuliselt, kuidas panustab atraktsioon koostöösse sihtkohaga, loob kasu piirkonna VKEdele ning kaasab neid oma külastajate teenindamisse, samuti hinnatakse mõju piirkonna tuntuse kasvule turismisihtkohana ja tööhõivele. Toetusmeetme tegevuste tulemusena arendatakse välja väliskülastajatele reisimotivatsiooni loovad atraktsioonid, mille sotsiaalmajanduslik mõju avaldub kogu piirkonnale. Kuigi peamiseks sihtgrupiks on väliskülastajad loovad uued atraktsioonid täiendavaid vaba aja veetmise võimalusi ka piirkonna elanikele. Kuna arendatavad atraktsioonid peavad lähtuma säästva arengu printsiipidest siis on tagatud piirkonna eripära väärtustamine.

- 5) Rüigivalitsemine. Toetamise eelduseks on tingimus, et atraktsiooni käigus hoidmine ei suurenda avaliku sektori püsikulusid. Hinnatakse kriteeriumis 3 "Projekti põhjendatus, projekti kuluefektiivsus ja arendatava atraktsiooni jätkusuutlikkus" projekti kuluefektiivsust ning atraktsiooni suutlikkust majandada iseseisvalt ilma täiendava avaliku sektori toetuseta.

Eelnõu §-s 21 on kirjeldatud, kuidas rakendusüksus teavitab taotlejat põhitaotluse esitamise võimalusest. Samuti on toodud tingimused, mille alusel jäetakse eeltaotlus rahuldamata. Eeltaotluse rahuldamise kohta teeb rakendusüksus eeltaotluse rahuldamise otsuse ja teavitab taotlejat võimalusest esitada põhitaotlus, põhitaotluse esitamise tähtajast ning vajadusel annab soovitusi põhitaotluse koostamise kohta. Ühtlasi kehtestatakse, et eeltaotluse rahuldamise otsusega ei kaasne rahalist toetust. Taotlusi hinnatakse skaalal nullist neljani kriteeriumite ja alakriteeriumite lõikes. Kõik taotlused, mis on saanud koondhindeks vähem kui 2,75 ja mis on mõnes eelnõu § 19 lõikes 1 toodud valikukriteeriumitest saanud hindeks vähem kui 2,5, jätab rakendusüksus rahuldamata. Lisaks jätab rakendusüksus rahuldamata ka need taotlused, mis pingerea alusel ei mahu taotlusvooru eelarve sisse. Juhul kui taotlusvooru eelarve võimaldab täiendavate kohustuste võtmist, on rakendusüksusel õigus vastavalt eeltaotluste pingereale uuendada menetlust nende eeltaotluste osas, mis jäeti rahuldamata käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud põhjusel. Menetluse uuendamine on võimalik tingimusel et taotleja suudab projekti ellu viia eeltaotluses kavandatud projekti perioodi sees ilma projektitaotlust muutmata.

Eelnõu §-s 22 on kirjeldatud põhitaotluse menetlemise tingimused ja kord. Põhitaotluse menetlemine koosneb selle registreerimisest, menetlusse võtmisest või menetlusse võtmata jätmisest, selgituste ja lisateabe küsimisest, taotleja, partneri ja põhitaotluse nõuetele vastavuse kontrollist, põhitaotluse rahuldamisest või mitterahuldamisest või osalisest või kõrvaltingimusega rahuldamisest. Põhitaotlust ei võeta vastu, kui see pole esitatud tähtaegselt. Rakendusüksus võib põhitaotluse menetlemise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisateavet põhitaotluses esitatud andmete kohta, põhitaotluse täiendamist või muutmist, kui ta leiab, et põhitaotlus ei ole piisavalt selge või selles esinevad puudused, andes selleks taotlejale kuni 10-tööpäevase tähtaja. Põhitaotluse menetlemise tähtaeg on kuni 25 tööpäeva taotluse esitamisest arvates.

Eelnõu § 23 kehtestab taotleja, partneri ja põhitaotluse nõuetele vastavaks tunnistamise tingimused ning millistel juhtudel ja tingimustel võib taotluse osaliselt või kõrvaltingimusega rahuldada.

Eelnõu §-s 24 kehtestatakse kuidas toimub põhitaotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine. Põhitaotluse rahuldamise otsuses täpsustatakse toetuse saaja õigusi ja kohustusi, kehtestatakse tingimusi ja märgitakse lisaks taotluste menetlemise määruse § 8 lõikes 4 sätestatud projekti elluviimise tingimused, aruannete esitamise tähtajad ja kord ning toetuse maksmise tingimused. Kui põhitaotluse vastavaks tunnistamisel selgub, et põhitaotluses esitatud andmed muudavad eeltaotluses määruse § 15 lõikes 2 esitatud andmeid, suunatakse põhitaotlus uuesti hindamiskomisjoni ja taotlus hinnatakse uuesti täies mahus vastavalt määruse §-dele 20 ja 21.

Eelnõu § 25 kehtestab, millistel juhtudel ja tingimustel võib põhitaotluse osaliselt või kõrvaltingimusega rahuldada. Põhitaotluse võib osaliselt rahuldada lisaks taotluste menetlemise määruse § 9 lõikes 1 kehtestatud juhtudel või juhul, kui toetust on taotletud tegevustele või kulude katteks, mis ei ole abikõlblikud või projekti elluviimise seisukohast olulised või põhjendatud; omafinantseeringu osa tasumine ei ole taotluses esitatud eelarve mahus reaalne või kui projekti eesmärgid, tulemused või väljundid on saavutatavad ka väiksema toetusega, kui on taotletud. Põhitaotluse rahuldamise otsuse võib teha kõrvaltingimusega vastavalt taotluste

menetlemise määruse § 9 lõikes 3 kehtestatud või muul põhjendatud juhul, tuginedes haldusmenetluse seaduse §-le 53.

Eelnõu §-s 26 on kirjeldatud põhitaotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamise tingimused. Põhitaotluse rahuldamise otsust muudetakse rakendusüksuse algatusel või toetuse saaja vastavasisulise kirjaliku taotluse alusel taotluste menetlemise määruse paragrahvis 10 sätestatud tingimustel ja korras. Põhitaotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab rakendusüksus 30 tööpäeva jooksul vastavasisulise taotluse saamisest arvates. Toetuse saaja võib taotluse rahuldamise otsuse muutmise avaldust esitamata muuta projekti eelarves konkreetsele tegevusele ettenähtud eelarverea mahtu teise eelarverea mahu arvelt kuni 20 protsenti võrreldes taotluse rahuldamise otsuses märgituga tingimuse, et projekti abikõlblike kulude kogumaht ja toetuse osakaal ei muutu. Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse osaliselt või täielikult kehtetuks vastavalt struktuuritoetuse seaduse § 22 lõikele 3 ja 4 ning § 47 lõike 3 kohaselt. Põhitaotluse osalise rahuldamise ja kõrvaltingimusega rahuldamise otsuse võib kehtetuks tunnistada, kui toetuse saaja ei ole taotluse rahuldamise otsuses määratud tähtaja jooksul alustanud toetuse kasutamist; ei täida taotluse rahuldamise otsuses sätestatud või ei kasuta toetust ettenähtud tingimustel; projekti ei ole võimalik lõpetada 2023. aasta 31. augustiks või toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole võimalik toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel jätkata.

5. peatükk

Aruannete esitamine ja toetuse maksmise tingimused

Eelnõu 5. peatükis kirjeldatakse, kuidas toimub toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine ning millised on toetuse maksmise tingimused.

Eelnõu § 27 kehtestab toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamise tingimused. Toetuse saaja esitab vahe- ja lõpparuandeid, millede peamised nõuded on esitatud § 27 lõikes 7. Vahe- ja lõpparuanded esitatakse rakendusüksusele e-teeninduse kaudu. Aruandlusperioodi pikkus on minimaalselt kolm kuud ja maksimaalselt kaksteist kuud. Lisaks määrusega sätestatud aruannetele on toetuse saajal kohustus rakendusüksusele esitada projekti järgseid aruandeid koos vastavate andmete ja informatsiooniga, mille alusel saab rakendusüksus hinnata antud toetuse abil saavutatud mõju. Järelearuandes esitatakse külastajate statistika, ka tasulise piletiga külastajate koguarv ja väliskülastajate arv, andmed atraktsiooni majandustegevusest, andmed töökohtadest, koostöösse kaasatud VKEde andmed, andmed prioriteetsetel sihtturgudel tehtud turundustegevuste ja nende mõjude kohta, sealhulgas Eesti turunduskonseptsiooni rakendamise tegevused ning andmed kvaliteedijuhtimise süsteemi rakendamise kohta.

Eelnõu § 28 kehtestab toetuse maksmise tingimused. Toetuse maksmise menetlus koosneb rakendusüksusele maksetaotluse esitamisest, maksetaotluse edasisest menetlemisest ja toetuse maksimisest. Toetuse saaja esitab rakendusüksusele abikõlblike kulude kuludokumendid ja nende tasumist tõendavad dokumendid taotluse rahuldamise otsuses ettenähtud ajaperioodi jooksul, kuid mitte sagedamini kui kord kvartalis. Enne kulude abikõlblikkuse tõendamist võib teha toetuse saajale riigiabi ettemakseid ühendmääruse paragrahvides 19 ja 20 kehtestatud tingimustel. Riigiabi ettemaksete tõendamata summa võib moodustada kuni 20% taotluse rahuldamise otsusega määratud toetuse summast. Toetuse saaja esitab rakendusüksusele ettemakse kasutamise aruande koos abikõlblike kulude tekkimist ja nende tasumist tõendavate dokumentidega hiljemalt 50 kalendripäeva jooksul pärast projekti abikõlblikkuse perioodi. Riigiabi ettemakse tegemise aluseks on toetuse saaja esitatud maksetaotlus, kus on märgitud ettemakse vajadus, kulude prognoos, krediidasutuse garantii ja muud rakendusüksuse poolt nõutud dokumendid. Ettemakseid ei teostata riigiasutusest toetuse saajale. Maksetaotluse

saamisel kontrollib rakendusüksus kulude abikõlblikkust, kulu eest tasumist omafinantseeringu ulatuses ning maksetaotluse ja sellega esitatud dokumentide nõuetele vastavust. Rakendusüksus võib teha toetuse maksimisest osalise või täieliku keeldumise otsuse juhul, kui esitatud maksetaotlus, kulu- või maksedokumendid ei vasta ettenähtud nõuetele või kui esitatud kuludokumendid ei vasta toetuse taotluse eelarves esitatud projekti tegevustele ja eesmärkidele. Nõuded maksetaotlusele ja maksetaotlusega koos esitatud kuludokumentidele tulenevad lisaks käesolevas määruses kehtestatud ka ühendmääruse 3. peatükist ja ühissätete määruse art-st 131, milles sätestatakse, et taotleja peab esitama maksekviitungid või samaväärsed tõendusjõuga raamatupidamisdokumendid.

6. peatükk

Toetuse saaja, partneri ning rakendusüksuse õigused ja kohustused

Peatükis kirjeldatakse toetuse saaja ja partneri kohustusi ja õigusi, rakendusüksuse õigusi ja kohustusi ning kehtestatakse finantskorrektsioonide tegemise alused.

Eelnõu §-s 29 on esitatud toetuse saaja ning partneri õigused ja kohustused tulenevalt struktuuritoetuse seadusest. Taotleja on muuhulgas kohustatud looma ja esitama rakendusüksusele avalikuks kasutamiseks atraktsiooni tutvustavate fotode või videoklippide kogumi ning koguma ja esitama rakendusüksusele atraktsiooni külastajate statistikat. Eelnõu § 29 kehtestab muuhulgas, et juhul kui toetuse saaja või partner on riigihankekohustuslased, järgima projektiga seotud hangete läbiviimisel struktuuritoetuse seaduse §-s 26 kehtestatud nõudeid. Kui tehingu hind käibemaksuta jääb vahemikku 5000–9999 eurot, tuleb võtta 3 sõltumatut hinnapakkumist. Kui kolme sõltumatut hinnapakkumist ei ole võimalik esitada või kui odavaimat pakkumust ei valita, tuleb esitada sellekohane põhjendus. Juhul kui toetuse saaja või partner ei pea järgima riigihangete seadust ja tehingu summa käibemaksuta ületab 5000 eurot, esitama vähemalt kolm omavahel sõltumatu pakkuja koostatud ja sisu poolest võrreldavat hinnapakkumist, välja arvatud juhul kui hinnapakkumised esitati koos taotlusega ning ostetav asi või teenus, samuti ostetava asja või teenuse hind võrreldes taotluses tooduga ei ole muutunud. Kui kolme sõltumatut hinnapakkumist ei ole võimalik esitada või kui odavaimat pakkumust ei valita, tuleb esitada sellekohane põhjendus. Partner peab täitma struktuuritoetuse seaduse §-s 25 ja § 26 lõikes 6 sätestatud kohustusi. Partner, kes ei ole riigihangete seaduse tähenduses hankija, peab järgima riigihangete seadust, kui toetuse saaja on hankija riigihangete seaduse tähenduses, välja arvatud juhul, kui partner on valitud ja partneri tehtavate tegevuste maksumus on kujunenud toetuse saaja läbiviidud riigihanke tulemusel. Toetuse saaja vastutab partneri kohustuste täitmata jätmise eest. Toetuse saaja tagab kestvuse nõude täitmise struktuuritoetuse seaduse § 24 punktis 14 sätestatud juhul ja aja jooksul, milleks on 5 aastat.

Eelnõu §-s 30 on esitatud toetuse saaja ja partneri õigused. Toetuse saajale antakse tulenevalt struktuuritoetuste seaduse § 23 lõikest 2 võimalus esitada oma seisukohad rakendusüksusele enne ettekirjutuse tegemist, taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamist või muutmist, välja arvatud juhul, kui toetuse saaja taotlus rahuldatakse täielikult, ning enne finantskorrektsiooni otsuse tegemist.

Eelnõu § 31 nimetab rakendusüksuse õigused ja kohustused. Rakendusüksusel on muuhulgas õigus kontrollida projekti elluviimist ning nõuda asjakohaste täiendavate andmete esitamist.

Eelnõu § 32 kohaselt kohaldatakse finantskorrektsioone vastavalt struktuuritoetuste seaduse §-dele 45–47 ning ühendmääruse §-dele 21–23.

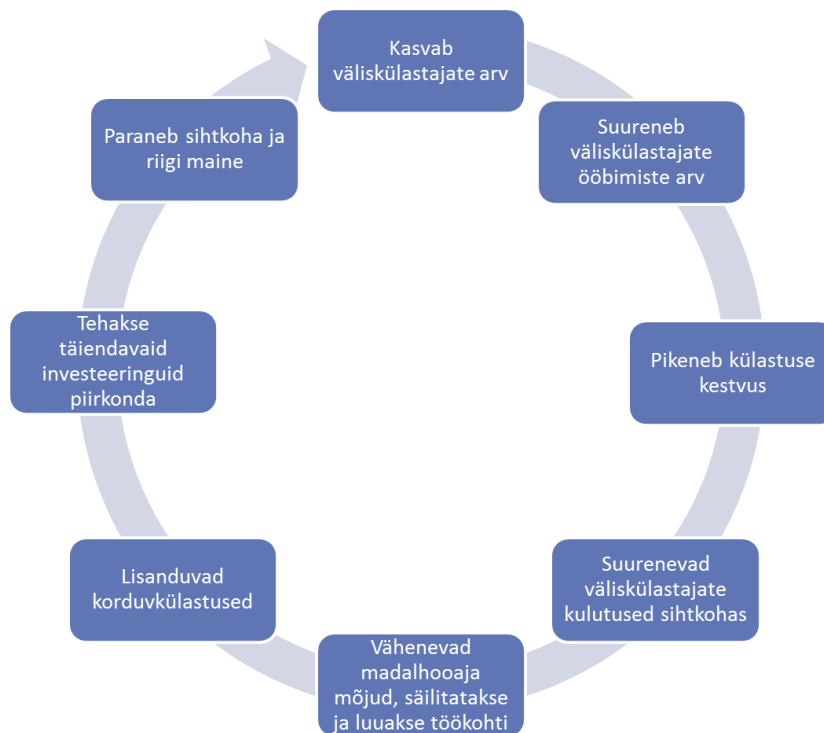
3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu aluseks on struktuuritoetuse seadus ja selle alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrused (taotluste menetlemise määrus, ühendmäärus). Eelnõu on kooskõlas järgmiste Euroopa Liidu määrustega:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006;
2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1301/2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006;
3. Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks;
4. Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes.

4. Määruse mõjud

Määrusega antav toetus kehtestatakse turismiarengukava alusel ja aitab kaasa selle eesmärkide täitmisele. Meetme tegevus aitab kaasa turismihooaja pikendamisele, majutusettevõtete täituvuse parandamisele ja muude turismiettevõtete käibe kasvule madalhooajal ning atraktsioonide rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmisele. Eelnõu panustab rakenduskava prioriteetse suuna „Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete arendamine ja piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“ eesmärgi „VKEd on orienteeritud kasvule ja ekspordile“ täitmisele. Ühtlasi võimaldab kavandatav toetus leevendada sihtturgude uuringutes välja toodud kitsaskohti, luues pereturismi segmendile huvipakkuvaid atraktsioone. Toetusskeemi positiivne mõju väljendub sihtkoha rahvusvahelise tuntuse ja Eesti turismitoodete nõudluse suurenemises pereturismi segmendis. Atraktsioonide toetamise mõjuahel on esitatud alljärgneval joonisel:

Joonis 1. Atraksioonide toetamise mõjuahel

Määruse mõju läbivatele teemadele

1. Keskkonnahoid ja kliima. Mõju – neutraalne. Toetatavate atraksioonide tegevus peab põhinema säästva arengu printsiipidel – majandusliku ja sotsiaalse kasu saamisel tuleb arvestada ka elu- ja looduskeskkonna, ajaloo- ja kultuuripärandi kaitse vajadusi. Iga projekti mõju keskkonnahoiule hinnatakse läbi kvaliteedimärgiste olemasolu (Roheline Võti vms)

2. Võrdsed võimalused. Mõju – toetav. Atraksioonid peavad oma klientide külastajatekonda kavandades jälgima, et tagatud oleksid liikumisvõimalused ja atraksiooni külastamine nii väikelastega kui erivajadustega inimestele. Atraksioon peab tagama informatsiooni ligipääsetavuse kohta erivajadustega inimestele. Toetatav atraksioon peab olema kasutatav kõigile selle objekti kasutajarühmadele parimal võimalikul viisil vastavalt universaalse disaini põhimõtetele. Hinnatakse võimalikku mõju näitajate olemasolule. Toetuste andmise tingimused on kujundatud nii, et need on meestele ja naistele võrdselt ligipääsetavad, võrdselt hea kvaliteediga ja kohandatud vastavaks mõlema soogrupi vajadustega. Kui mõju hindamisel ilmneb naiste ja meeste vahel erinevusi, luuakse toetavaid meetmeid võrdselt võimaluste tagamiseks.

3. Infoühiskond. Mõju – neutraalne. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia potentsiaali nutikas kasutamine on atraksiooni rahvusvahelise eristumise ja konkurentsivõime võtmesõna. Toetuste andmisel hinnatakse uuenduslikkust nii atraksioonil kasutusele võetavates IKT süsteemides, ekspositsiooni ülesehitamisel kui ka turundustegevustes.

4. Regionaalareng. Mõju – toetav. Käesoleva määruse abikõlblik piirkond on kogu Eesti, võimaldamaks arendada ka Tallinna ja Tartu piirkondi pereturismi sihtkohtadena ning kaasata Tallinnas ja Tartus asuvaid atraksioone Eesti kui sihtkoha tutvustamise prioriteetsetel sihtturgudel. Regionaalse mõju saavutamiseks on toetusmeede turismiatraksioonidele juba olemas, väljaspool Tallinna ja Tartut saavad toetust atraksioonid kehtiva „Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringute toetus“ raames. Käesoleva toetuse andmise tulemusel panustab iga toetatud atraksioon koostöösse sihtkohaga, loob kasu piirkonna VKEdele ning kaasab neid oma külastajate teenindamisse, annab positiivse mõju piirkonna tuntuse kasvule turismisihtkohana ja tööhõivele.

5. Riiigivalitsemine. Mõju – toetav. Toetamise eelduseks on tingimus, et atraktsiooni käigus hoidmine ei suurenda avaliku sektori püsikulusid. Toetatakse jätkusuutlikke atraktsioone, kes suudavad ennast majandada iseseisvalt ilma täiendava avaliku sektori toetuseta.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Käesoleva määruse rakendamisega ei kaasne täiendavaid kulusid riigieelarvele.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Kultuuriministeeriumile, Keskkonnaministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile ning Haridus- ja Teadusministeeriumile eelnõude infosüsteemi EIS kaudu. Rahandusministeerium, Kultuuriministeerium, Sotsiaalministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium ja Keskkonnaministeerium kooskõlastasid eelnõu märkustega, millega arvestamine nähtub seletuskirja lisas olevast märkustega arvestamise tabelist. Käesolevat toetuskeemi eelnõud tutvustatakse „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020“ prioriteetsete suundade 4 ja 5 majanduse valdkondliku komisjoni 03.märtsi koosolekul 2016. a.

Liisa Oviir
ettevõtlusminister

Merike Saks
Kantsler

Märkustega arvestamise tabel

Ministeeriumide kommentaarid:	Majandus- ja Kommunikatsiooni- ministeeriumi vastus
Kultuuriministeerium:	
<p>1. Juhime tähelepanu, et § 2 lõikes 1 nimetatud üldise grupierandi määruse artiklis 14 toodud abiliigi nimetus on investeringuteks ettenähtud regionaalabi, mitte turismiinvesteringuteks ettenähtud regionaalabi. Ühtlasi palume kaaluda võimalust lisada eelnõusse täiendava üldise grupierandi määruse abiliiginähtud artiklis 56 nimetatud kohalikule taristule investeringuteks ettenähtud abi.</p>	<p>Täname tähelepanu juhtimise eest. Üldjuhul ei või regionaalabi anda kitsale sektorile, kuid samas on lubatud turismiinvesteringuteks antav abi ja viide turismiinvesteringuteks ettenähtud regionaalabile on antud kontekstis asjakohane. Üldise grupierandi määruse artikkel 56 ei kohaldu artikkel 53 ja 55 puhul ning regionaalabi (artikkel 14) korral on tegemist eriotstarbelise infrastruktuuri rajamisega (dedicated infrastructure), mis antud juhul ei kohaldu.</p>
<p>2. Juhime tähelepanu, et § 2 lõike 3 alusel võimaldatakse riigiabi anda lisaks üldise grupierandi määruse abiliikidele ka vähese tähtsusega abina, mille maksimum lubatud kogusumma ühele ettevõtjale ei tohi vastavalt riigiabi reeglitele ületada mistahes kolme eelarveaasta pikkuse ajavahemiku jooksul 200 000 eurot. Eelnõu § 11 lõike 1 alusel on toetuse minimaalne suurus 1 miljonit eurot taotleja ehk ühe ettevõtja kohta, mistõttu on vähese tähtsusega abi andmine eelnõu alusel nii või teisiti välistatud. Kui eelnõuga soovitakse anda võimalus ühe projekti raames erinevaid riigiabi vorme kombineerida, siis tuleb arvestada, et see on pigem võimalik juhul, kui soovitakse kombineerida abiliike üldise grupierandi määruse alusel, mitte selliselt, et mõned kulud loetakse vähese tähtsusega abiks ning neile rakendatakse soodsamat omafinantseeringu osakaalu (vt § 11) tingimust ning teised kulud</p>	<p>Täname tähelepanu juhtimise eest. Arvestades, et taotleja ei saa kasutada ainult VTA-d, siis on selle kasutamiseks võimalus kombineerides VTA-d teiste abi liikidega. Kui kohaldub mitu erinevat riigiabi liiki, võib taotleja valida endale soodsaima toetuse määraga liigi.</p>

<p>loetakse üldise grupierandi määruse alla. Selliselt on väga keeruline kulusid administreerida. Juhime tähelepanu, et üheselt ei ole selge, millise tegevuse elluviimisel soovitakse rakendada vähese tähtsusega abi andmist.</p>	
<p>3. Juhime tähelepanu, et § 4 lõikes 1 toodud toetuse andmise eesmärk ei saa olla atraktsioonide väljaarendamine. Toetatav tegevus ei saa olla eesmärk omaette. Eesmärgiks saab olla midagi, mis juhtub tegevuse elluviimise tulemusena. Näiteks reisimotivatsiooni loomine Eesti külastamiseks või Eesti turismisektori elavdamine jne.</p>	<p>Arvestatud Määruse § 4 lõike 1 sõnastus muudetud.</p>
<p>4. Palume täpsustada § 4 lõikes 2 sätestatud tulemust saavutada projektijärgse teise aasta lõpuks vähemalt 10 000 täiendavat väliskülastajat aastas. Ei ole üheselt selge, millega võrreldes tulemus mõõdetakse: kas 10 000 täiendavat väliskülastajat aastas tuleb saavutada võrreldes taotluse esitamise aastaga, taotluse rahuldamise otsuse tegemise aastaga, projekti lõppemise aastaga või võrreldes mingi muu perioodiga.</p>	<p>Arvestatud. Määruse § 4 lõike 2 sõnastus täpsustatud.</p>
<p>5. Juhime tähelepanu, et § 7 lõike 3 punktis 1 on välistusena toodud investeeringud spordiobjektidesse ning seletuskirjast saab lugeda, et siin on mõeldud objekte, mille peamiseks tegevuseks on spordiharrastused. Teeme ettepaneku tuua spordiobjekti definitsioon õigusselguse huvides mõistetesse.</p>	<p>Arvestatud. Spordiobjekti mõiste on lisatud § 3 punktis 7.</p>
<p>6. Juhime tähelepanu § 8 punktis 7 toodud piirangule, mis sätestab teavitamiskohustuse üksnes veebilehel visitestonia.com ning on meie hinnangul põhjendamatu. Teeme ettepaneku sõnastada viidatud punkt selliselt, et taotlejal oleks võimalus teha teavitust ka rohkemates kanalites.</p>	<p>Täname tähelepanu juhtimise eest. Määruse § 8 punkt 8 sõnastus ei välista teavitust ka teistes kanalites, vaid see on minimaalne kohustus.</p>
<p>7. Paragrahvi 9 lõike 4 puhul juhime tähelepanu, et räägitakse atraktsiooni arendustegevuse kulusid, mis kokku võivad moodustada kuni 10 % projekti abikõlblike kulude maksumusest, kuid viidatakse § 9 lõike 3 punktile 1, kus on kirjas lisaks arendamisele ka atraktsiooni ehitamise ja infrastruktuuri rajamise kulud. Üheselt ei ole selge, kas see arendustegevus hõlmab lisaks arendamisele ka ehitamist ja infrastruktuuri või mitte. Palume viidatud lõiget korrigeerida.</p>	<p>Arvestatud. Määruse § 9 lõige 4 punkti 1 on lisatud loetelu ehituslikest eeltöödest.</p>

<p>8. Palume seletuskirjas selgitada, millistel kaalutlustel on mitteabikõlblik § 9 lõike 5 punktis 2 sätestatud kinnisasja ost. Mõne atraktsiooni arendamisel on ilmselt vajalik maa või ehitise ost sooritada, mis ei oleks otstarbekas ilma projekti realiseerimata.</p>	<p>Arvestatud. Kinnisasja ost muudetud abikõlblikuks vastavalt ühendmääruse § 4 punktile 8.</p>
<p>9. Palume täpsustada eelnõus § 9 lõike 5 punktis 4 nimetatud krediitiasutuse garantii välistust, sätestades, millist kulu siin mõeldakse. Nimetatud punkt loetleb mitteabikõlblikud kulud, kuid garantii näol on tegemist pangatootega, mille taotlemisega võib kulu kaasneda. Samuti palume seletuskirjas seda välistust põhjendada, sest riigiabi ettemaksete saamiseks just panga garantiid vaja lähebki.</p>	<p>Mitte arvestatud. Tegemist ei ole investeringuga otseselt seotud kuluga.</p>
<p>10. Teeme ettepaneku § 9 lõike 5 punkt 10 eelnõust välja võtta, sest loend peaks olema ammendav. Mitteammendava loetelu korral on võimalik kulusid erinevalt tõlgendada.</p>	<p>Mitte arvestatud. Rakendusüksusel peab olema võimalus hinnata kulu põhjendatust.</p>
<p>11. Palume seletuskirjas selgitada, millistel kaalutlustel on mitteabikõlblik § 9 lõike 5 punktis 5 sätestatud personalikulu, seega ka projekti juhtimise kulu. Projekti seisukohast on selle juhtimine oluline tegevus ning reeglina ka märkimisväärne kulu.</p>	<p>Arvestatud. Seletuskirjas selgitus lisatud. Vastavalt määruse § 9 lõikes 5 punktis 4 on personalikulu nimetatud mitteabikõlblikuks kuluks, kuid vastavalt sama paragrahvi lõikes 3 toodud abikõlblike kulude punktides 1, 2, 3, 5, 7, 9 ja 11 on antud võimalus maksta tasu teenuslepinguga töö tegemise eest. Projektijuhi tasu ei ole õigustatud, kuivõrd see ei garanteeri projekti kvaliteedi kasvu ning arvestades toetussumma suurust, ei ole mõistlik suunata seda personalikulude katteks.</p>
<p>12. Paragrahvi 9 lõike 6 puhul juhime tähelepanu, et tulumaksuseaduse § 8 lõikes 1 nimetatud seotud isikute vahelised tehingud ei ole õigusruumis keelatud tehingud. Need tehingud ei ole keelatud, kuid nad võivad kaasa tuua täiendava tulumaksu tasumise kohustuse ning see osa maksust peaks olema eelnõu raames mitteabikõlblik. Eelnõus toodud sõnastus välistab aga igasugused tehingud tulumaksuseaduse § 8 toodud isikute vahel, mis ei pruugi olla alati mõistlik.</p>	<p>Täname tähelepanu juhtimise eest. Seotud isikute vaheliste tehingute toetamine ei ole põhjendatud. Nimetatud tingimus tagab toetuse läbipaistva kasutuse.</p>

<p>13. Paragrahvi 10 lõikesse 1 palume lisada rahuldamise otsuse ette sõna „taotluse“.</p>	<p>Arvestatud. Lisatud „eeltaotluse“.</p>
<p>14. Paragrahvi 11 lõikes 1 on toodud toetuse minimaalne suurus 1 miljonit eurot. Meie hinnangul on tegemist liialt kõrge miinimumnõudega, mida ei ole seletuskirjas põhjendatud. Kui lähtutakse osakaaludest, kus omafinantseeringu kohustus on 50 %, siis tuleb kogu projekti miinimummaksumuseks 2 miljonit eurot, mis ei ole kindlasti mõistlik, arvestades kogu meetme rahalisi võimalusi. Teeme ettepaneku tuua miinimumnõuet alla ning kehtestada toetuse minimaalseks suuruseks 500 000 eurot.</p>	<p>Arvestatud osaliselt. Toetuse alampiiri määramisel on arvesse võetud toetuse eesmärki ja tulemusi, mille kohaselt külastab arendatavat atraktsiooni vähemalt 10 000 väliskülastajat aastas ja mida peab sisuliselt ka tagama kõikidel projektijärgsetel aastatel, ning samuti on seatud piir atraktsiooni mahutavusele 60 000 külastajat aastas. Toetuse alampiiri toomine allapoole suurendab taotlejate ringi, kuid ei vii neid pingereas nii kaugemale, et toetusele konkureerida, kuivõrd paremad tulemused ja laiem sotsiaalmajanduslik mõju saavutatakse üldjuhul läbi suuremate investeeringute. Samas on tõenäoline, et olemasoleva atraktsiooni arendamisel saavutatakse tulemused ka madalama investeeringu maksumusega, kuivõrd osa külastajate teenindamiseks vajalikust infrastruktuurist on juba olemas. Määruse § 11 lõige 1 uus sõnastus: Toetuse minimaalne suurus uue atraktsiooni arendamiseks on üks miljonit eurot. Toetuse minimaalne suurus olemasoleva atraktsiooni edasiarendamiseks on 750 000 eurot.</p>
<p>15. Paragrahvi 11 lõike 6 puhul juhime tähelepanu, et kuna eelnõuga on välistatud spordiobjektide toetamine, siis on kohane viidata üksnes grupierandi määruse artikli 55 lõikele 10 ja 12. Viidatud artikli lõige 11 sätestab sporditaristule antava tegevusabi osakaalude arvutamise põhimõtted. Lisaks juhime tähelepanu, et artikli 55 lõikes 12 toodud meetodit ja artikli 53 lõikes 8 toodud meetodit ei ole võimalik kasutada, sest § 11 lõige 7 sätestab, et omafinantseeringu määr peab olema 50 %,</p>	<p>Arvestatud. Määruses mitte kohalduvad viited (artikkel 55 lõige 12 ja artikkel 53 lõige 8) on määrusest eemaldatud.</p>

<p>mitte 20 %. Palume eelnõud korrigeerida ja jätta alles ainult kohalduvad viited.</p>	
<p>16. Paragrahvi 11 lõikes 7 on toodud grupierandi alusel antava abi osakaalud. Juhime tähelepanu, et 50 % omafinantseeringu nõue olukorras, kus minimaalne toetuse määr on 1 miljon eurot, on liiga kõrge. Arvestada tuleb riigiabi reeglitest tuleneva nõudega, et omafinantseeringuna ei tohi käsitleda teisi riiklike (sh KOV) vahendeid. Teeme ettepaneku algatada meetmete nimekirja muutmine ning kehtestada antud meetmetegevuses grupierandi alusel antava abi omafinantseeringu osakaaluks 30 %.</p>	<p>Osaliselt arvestatud. Määruse § 11 lõige 14 meetmetspetsiifiline püüang „Avaliku sektori panus projekti omafinantseeringusse loetakse toetuse hulka“, millest võis järeldada, et avalik sektor ei või lisaks toetusele täiendavalt projekti panustada, on eemaldatud. Avaliku sektori osakaal omafinantseeringus selgub läbi projekti finantsanalüüsi. Lisaks käesoleva määruse alusel antavale kuni 50%-lisele toetusele võib avalik sektor panustada projekti omafinantseeringusse vastavalt üldise grupierandi määruse artiklite 53 ja 55 alusel antud finantsanalüüsi tulemusel leitud määrani.</p>
<p>17. Paragrahvi 11 lõike 11 punkti 1 puhul juhime tähelepanu, et vähese tähtsusega abi arvestatakse taotlejale ja partnerile eraldi. Eelnõus on viidatud punkt sõnastatud selliselt, et taotlejale ja partnerile VTA määruusel alusel antud abi ei tohi ületada 200 000 eurot.</p>	<p>Arvestatud.</p>
<p>18. Paragrahvi 11 lõike 14 puhul juhime tähelepanu, et eelnõus toodud sõnastus ei ole piisavalt täpne. Riigiabi reeglid sätestavad väga üheselt, et omafinantseering peab tulema mitte riiklikest vahenditest ja riiklike vahendite hulka loetakse ka KOVide toetused. Eelnõu seletuskiri ütleb, et avaliku sektori panus arvestatakse toetuses sisalduvaks abiks. Päril selge ei ole, et kui KOV või riik panustab täiendava summaga, siis kuidas neid toetuse osakaale arvestatakse jne. Lisaks jääb arusaamatuks, kuidas käituda, kui taotlejaks on riigiasutus, kelle kogu omafinantseering on avaliku sektori panus.</p>	<p>Arvestatud. Määruse § 11 lõige 14 kitsendus on eemaldatud. Avaliku sektori vahendite kasutus projekti omafinantseeringus tuleneb riigiabi üldistest reeglitest. Seletuskirjas lisatud selgitus avaliku sektori panuse suuruse arvestuse kohta ning juhul kui taotlejaks on avaliku sektori asutus.</p>
<p>19. Paragrahvi 12 lõike 5 puhul juhime tähelepanu, et 60 tööpäeva on ebamõistlik aeg eeltootluse esitamiseks, mis peab sisaldama ka eelprojekti. Viimase koostamine võtab aega hinnanguliselt 2–3 kuud. Teeme ettepaneku asendada eelprojekti nõue eskiisprojektiga. Leiame, et ei ole mõistlik koostada eelprojekti, kui</p>	<p>Osaliselt arvestatud. Eeltootluse esitamiseks on määrusega kehtestatud 90 tööpäeva. Eskiisprojekt on liiga üldine ega sisalda ülevaadet, kas ehitamisega seotud tegevus on projekti abikõlblikkuse perioodil võimalik.</p>

<p>rahastamine ei ole teada. Esküisprojekti põhjal on samuti võimalik hinnata projekti rahalist maksumust ning elluviidavaid tegevusi. Esküisprojekti koostamine võtab aega umbes 1–2 kuud. Sellisel juhul on 60 tööpäeva eeltaotluse koostamiseks põhjendatud. Kui aga määruse koostaja jääb eelprojekti nõude juurde, siis teeme ettepaneku anda eeltaotlusvooru avamisest teada 90 tööpäeva enne taotlusvooru lõppemise tähtpäeva. Sellised muudatused eelnõus aitaksid kaasa läbimõeldud taotluste esitamisele ning väldiks ebamõistlikku raha kulutamist eelprojektidele staadiumis, kui rahastamine on ebaselge.</p>	<p>Samuti ei ole esküisprojekti põhjal võimalik hinnata ehituse maksumust, mistõttu hiljem võib selguda ehitustegevuse oluline kallinemine, kuid toetusega ei ole võimalik neid kulusid enam katta.</p>
<p>20. Paragrahvi 13 lõike 4 puhul juhime tähelepanu, et ühe ettevõtja määratlust ja arvestust ei rakendata üksnes vähese tähtsusega abi andmisel ja seda ei reguleeri üksnes VTA määrus. Sidusettevõtja on defineeritud ka üldise grupierandi määruse lisa 1 artiklis 3 ning seda määratlust rakendatakse ka üldise grupierandi määruse alusel abi andmisel.</p>	<p>Täname tähelepanu juhtimise eest. Sidusettevõtjat kontrollitakse lisaks määruse § 15 lõige 2 punkti 21 alusel.</p>
<p>21. Paragrahvi 14 punktis 2 on kirjas taotleja kohustused ning muuhulgas taotleja kohustus teostada kohapealset kontrolli. Juhime tähelepanu, et kohapealse kontrolli teostamine on rakendusüksuse ülesanne.</p>	<p>Arvestatud.</p>
<p>22. Paragrahvi 15 lõike 2 punkti 5 alusel peab eeltaotlus sisaldama muuhulgas taotletava abi liiki ehk taotleja ise peaks justkui hindama ja valima, kas toetuse näol on tegemist riigiabiga ning millist riigiabi liiki hakatakse kohaldama. Juhime tähelepanu, et riigiabi hindamine on ikkagi abi andja ehk rakendusüksuse ülesanne ning selleks, et vältida vigu ning ebaseaduslikku abi andmist, tuleks riigiabi projektidele toetuse taotlemisel kindlasti pakkuda eelnõustamist, mille käigus rakendusüksus annaks taotlejale infot kohalduva abiliigi kohta. Teeme ettepaneku viia eelnõusse sisse riigiabi projektide kohustusliku eelnõustamise regulatsioon.</p>	<p>Osaliselt arvestatud. Lisatud § 12 lõige 3 ja 4. Enne taotluse esitamist on taotlejal õigus saada oma projektile eelnõustamist, mille käigus juhib rakendusüksus tähelepanu kavandatava taotluse võimalikele tehnilistele ja sisulistele puudustele ning annab soovitusi ja teeb ettepanekuid nende kõrvaldamiseks. Eelnõustamine ei ole kohustuslik taotluse esitamise osa ega ole eelduseks või takistuseks hilisema taotluse esitamiseks. Eelnõustamise raames ei anna rakendusüksus hinnangut võimaliku taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemise osas.</p>

<p>23. Juhime tähelepanu, et § 15 lõike 2 punkti 17 alusel antakse toetust üksnes kultuuripärandi säilitamiseks, kuid tegelikkuses taotletakse toetust kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks antava abina. Palume punkti täpsustada.</p>	<p>Arvestatud. Määruse § 15 lõike 2 punkti 19 sõnastus täpsustatud.</p>
<p>24. Paragrahvi 15 lõike 2 punkti 19 juures juhime tähelepanu, et kui tegemist on ehitamisega kultuurimälestisel või selle kaitsevööndis, siis tuleks tingimata lisada info muinsuskaitsete eritingimuste või Muinsuskaitseameti nõusoleku kohta.</p>	<p>Arvestatud. Nimetatud informatsiooni esitab taotleja koos põhitaotlusega vastavalt määruse eelnõu § 16 lõige 1 punkti 8 alusel. Vastav täiendus lisatud seletuskirjas.</p>
<p>25. Paragrahvi 16 puhul juhime tähelepanu, et põhitaotlusega koos tuleks esitada ka dokumendid ja andmed selle kohta, et taotleja poolt on läbiviidud vastavalt riigihangete seadusele ideekonkurss.</p>	<p>Mitte arvestatud. Praegune sõnastus ei välista ideekonkursi läbiviimist § 16 lõige 3 punkt 9.</p>
<p>26. Palume seletuskirjas täpsustada, milliste § 16 lõike 3 punktis 9 sätestatud dokumentidega on võimalik tõendada omafinantseeringut.</p>	<p>Osaliselt arvestatud. § 16 lõige 3 punkt 9 nõue on eemaldatud. Taotleja kinnitab omafinantseeringu olemasolu ja valmidust panustada projekti taotlusvormi allkirjastades ja dokumendi esitamine kohustuslikus korras ei ole vajalik. Omafinantseeringu kinnituse na võib taotleja lisaks esitada lisadokumendid, nt lepingu, garantiikirja, volikogu otsuse vms. Partner kinnitab oma rahalise panuse olemasolu partneri info vormis, mis on kohustuslik lisa, kui projekti on kaasatud partner.</p>
<p>27. Paragrahvi 20 juures juhime tähelepanu, et eelistada tuleks tegevusi/atraktsioone, mis on aasta läbi külastajatele kättesaadavad. See aitab ühtlasemalt tagada atraktsiooni kulude katmise, sesoonne mõju on väiksem ning maandab turismisektori riske madalhooajal.</p>	<p>Arvestatud. Tuginedes hindamismetoodikale kriteeriumile 1 (projekti mõju meetme tegevuse tulemuste saavutamisele), saavad maksimumhinde need atraktsioonid, mis on avatud kauem kui 8 kuud. Pereturismi atraktsioonid on sesoonse iseloomuga ja tihedas seoses perede reisimise aktiivsusega, mis langeb eelkõige suvele ja koolivaheaegadele.</p>
<p>28. Paragrahvi 26 lõige 9 seob taotluse rahuldamise otsuse muutmise taotluse otsustamise tähtaja kulgemise alguse rakendusüksuse registreerimise toiminguga.</p>	<p>Arvestatud.</p>

<p>Palume sõnastus ümber vaadata ning siduda tähtaja kulg taotluse esitamisega.</p>	
<p>29. Soovitame lisada §-i 29 loodava atraktsiooni kindlustamiskohustuse ning mõelda ka vara võõrandamise keelu kehtestamisele teatud perioodiks.</p>	<p>Osaliselt arvestatud. Objekti kindlustamine jääb üldjuhul projekti abikõlblikust perioodist välja, mistõttu pole asjakohane nõuda ja kontrollida kindlustuse olemasolu. Taotlejal on kohustus tagada atraktsiooni kestvuse nõude täitmine, milles sisaldub ka objekti kindlustamine. Lisatud määruse § 29 lõige 2 punkt 20.</p>
<p>30. Palume lisada §-i 31 rakendusüksuse täiendava kohustusena riigiabi kannete tegemise RARi, Euroopa Komisjoni teavitamise üldise grupierandi määruse alusel toetuse eraldamisest ning eelnõustamise kohustuse.</p>	<p>Osaliselt arvestatud. Lisatud määruse § 31 lõige 1 punkt 1 grupierandi teatise esitamine kohustus. RARi lisamine toimub rakendusüksuse tööd reguleerivate õigusaktide alusel ja määrusespetsiifilise regulatsiooni järele vajadus puudub. Rakendusüksus tagab eelnõustamise vastavalt määruse § 12 lõigetele 3 ja 4.</p>
<p>Rahandusministeerium:</p>	
<p>1. Juhime eritählepanu asjaolule, rakenduskava antud suund on sihitud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (edaspidi VKE-d) arengule ja konkurentsivõime kasvatamisele. Samas saavad toetust taotleda ka riigiasutused, kohaliku omavalitsuse üksused ja juriidilised isikud (kes ei pruugi olla VKE-d). Seega peab iga toetatav projekt väga selgelt ja otseselt panustama VKE-de konkurentsivõime kasvu (täpsemalt prioriteetse suuna alaeesmärki), kui toetuse saaja ise ei ole VKE. Ühtlasi peab olema täpsemalt kirjeldatud ja tagatud VKE-de sisuline kaasatus, et muu hulgas ei tekiks abikõlbmatuid projekte.</p>	<p>Arvestatud. Toetusega kaasnev otsene mõju VKE-dele saavutatakse läbi määruse § 8 lõikes 3 lisatud miinimumnõude atraktsioonile: juhul kui taotleja ei ole VKE, peab projekti partner või atraktsiooni külastajaid teenindav ettevõtja peab olema VKE.</p>
<p>2. Eelnõu § 4 lõige 1 sätestab toetuse andmise eesmärgi. Palume täpsemalt selgitada, kuidas panustatakse Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020 sekkumisloogikasse, mille kohaselt on tegemist eksporditegevusi hoogustava tegevusega.</p>	<p>Arvestatud. Seletuskirja lisatud täpsustus: toetuse andmisega panustatakse Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020 sekkumisloogikasse, mille kohaselt on tegemist eksporditegevusi hoogustava tegevusega. Toetatavate investeeringute kaudu</p>

	<p>suurendatakse välisküllastajate arvu ja seeläbi ka turismiteenuste ekspordi kasvu ehk välisküllastajate kulutusi Eestis. Arvestades keskmiselt 8 toetatava atraktsiooni minimaalse välisküllastajate arvuga aastas (a' 10 000) ja tuginedes keskmisele välisküllastajate kulustele Eestis, on ekspordi hinnanguline kasv $80\,000 * 328$ eurot aastas ehk üle 26 miljoni euro. Eestis tegutsevatest turismiettevõtetest 98% on VKEd.</p>
<p>3. Eelnõu § 3-s on välja toodud läbivalt kasutatavad terminid. Üks termin on turismitoode, mida käsitletakse kui terviklikku külastuselamust, mis koosneb erinevatest turismiteenustest ja muudest teenustest, mida külastaja oma reisil tarbib. Samas jääb arusaamatuks, kas antud eelnõu kontekstis on turismitoode ainult teenus, atraktsioon või ka mingi konkreetne toode, mida külastuselamusel tarbitakse või kaasa ostetakse.</p>	<p>Arvestatud, terminid on täpsustatud. Turismitoode on komponentide kogum turistide poolt reisil sooritatud tegevustest, tarbitud teenustest ja hüvedest. Turismitoote komponentideks võivad olla nii teenused, materiaalsed tooted aga ka emotsioonid ja elamused. (Tooman ja Mürstaja, 2008).</p>
<p>4. Eelnõust nähtub, et mitterahalist abi saavad ka VKE-d. Teeme ettepaneku seda meetmete nimekirja kajastada ja mõõta, et tagada vastav asjakohane info ka rakenduskava seires.</p>	<p>Täname tähelepanu juhtimise eest. Antud meetme raames VKE-dele mitterahalist abi ei anta, kaasatud VKE-d võetakse arvesse sotsiaalmajanduslikus mõjus kaudsete kasusaajatena.</p>
<p>5. Eelnõu seletuskirja kohaselt antakse toetust vähemalt kuuele atraktsioonile. Kuivõrd meetmete nimekirja vastava väljundnäitaja sihttasemeks on seatud viis atraktsiooni, siis järeldame, et sihttasel on vajalik meetmete nimekirjas korrigeerida.</p>	<p>Täname tähelepanu juhtimise eest. Esitame sihttaseme täpsustuse meetmete nimekirja korrigeerimise käigus.</p>
<p>6. Juhime tähelepanu, et antud meetme tegevusel on ka teine väljundnäitaja, mida seletuskirjas kajastatud ei ole. Palume lisada väljundnäitaja „tööhõive kasv toetust saanud ettevõtetes“ seletuskirja ning tagada, et väljundnäitaja andmeid kasutatakse seiretegevuses</p>	<p>Arvesse võetud. Seletuskirja väljundindikaatorite tabelisse lisatud nimetatud väljundnäitaja.</p>
<p>7. Eelnõu § 8 punkt 3 toob välja nõudeks toetatavale atraktsioonile suutlikkuse teenindada aastas vähemalt 60 000 külastajat. Palume seletuskirjas selgitada, kuidas antud nõuet täpsemalt hinnatakse.</p>	<p>Arvestatud. Seletuskirjas täpsustus lisatud. Läbi personali, projekteerimismahu, ehitusmahu (korraga hoonesse lubatud inimeste arv) ja hooajaliste teenuste.</p>

<p>8. Kuivõrd projekt peab tulemusena lisaks meetme tegevuse väljundnäitasse panustamisele tooma vähemalt 10 000 täiendavat väliskülastajat, looma uusi töökohti ning VKE-d peavad olema kaasatud, siis palume eelnõu §-s 15 lisada kohustus vastavate andmete esitamise kohta. Vastasel korral ei ole võimalik hinnata objektiivselt projekti põhjendatust, kuivõrd projekti sisuline hindamine vastavalt valikukriteeriumidele toimub juba eeltootluse faasis.</p>	<p>Osaliselt arvestatud. Mõju töökohtadele on küsitud määruse § 15 lõige 2 punktis 18. Lisatud § 15 lõikes 2 punkt 7 ja täpsustatud sama lõike punkti 10.</p>
<p>9. Soovitame üle vaadata eel- ja põhitootluse menetlemise protsessi mõistlikkus. Väga suur osa vajalikest projekti andmetest esitatakse juba eeltootlusega, mistõttu taotlemise kahte menetlusetappi jagamine ei pruugi olla põhjendatud.</p>	<p>Täname soovitus eest. Kahe-etapilise taotlemise tingib asjaolu, et ehituslik eelprojekt, mille alusel otsustatakse toetuse saajate nimekiri, moodustab taotlejate jaoks ca 1/4 kuludest, mis oleks vaja teha 100% ulatuses juhul, kui taotlemine on kohe ehitusliku põhiprojekti staadiumis.</p>
<p>10. Juhime tähelepanu, et eelnõu §-s 20 tuleb projekti valikukriteeriumina ja hindamismetoodikas hinnata täiendavalt ka projekti mõju VKE-de arengule ning sellel peab olema hindamisel oluline kaal.</p>	<p>Arvestatud. Seletuskirjas täpsustatud, vastav soovitus sisaldub alakriteeriumis 1.3, mis on 30% osakaaluga 40%st. Atraktsiooni sotsiaalmajanduslik mõju on üldjuhul suurem kui atraktsiooni otsene majanduslik mõju, kasusaajateks üldjuhul VKE-d. Mida suurem on atraktsiooni külastajate arv, seda suurem sotsiaalmajanduslik mõju.</p>
<p>11. Soovitame eelnõu §-s lõikes 3 sätestada ka lävend hindepunktidele, et välistada nõrkade projektide rahastamine, kuna kvaliteetsete taotluste hulk võib olla piiratud.</p>	<p>Täname soovitus eest. Sellesisuline säte sisaldub määruse § 21 lõige 4 punktis 2.</p>
<p>12. Palume regionaalarengu eesmärke arvestades projektide hindamisel kaaluda väljaspool Tallinna linnapiirkonda asuvale atraktsioonile lisaboonuse andmist. Seejuures palume kindlasti tagada, et projektide valikuprotsess ei seataks Tallinna ja Tartu puhul teiste piirkondadega võrreldes eeliseid.</p>	<p>Arvestatud. Valikumetoodikasse on lisatud alakriteerium regionaalse mõju hindamiseks. Seletuskirjas täpsustatud.</p>
<p>13. Leiame, et seletuskirjas on mõjusid regionaalsele arengule kajastatud mõnevõrra pealiskaudselt ning soovitame täiendavalt vastav osa üle vaadata lähtuvalt läbivate teemadega arvestamise juhendist ning kirjeldada mõjusid regionaalsele arengule selle põhisuundade "Piirkondlike erinevusi tasakaalustava arengu soodustamine" ja</p>	<p>Arvestatud. Valikukriteeriumitesse on lisatud eelistus Tallinna linnapiirkonnast väljaspool asuvatele atraktsioonidele. Toetusskeemi nimetus muudetud.</p>

<p>"Püirkondade eripära ja erivajaduste arvestamine" lõikes. Juhime lisaks tähelepanu, et seletuskirjas tuleks regionaalarengu läbiva teema all mainitud toetusskeemi nimetada õigesti järgmiselt: „Püirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringute toetus“.</p>	
<p>14. Eelnõu § 9 lõige 5 punkti 1 kohaselt ei ole liiklusvahendi ost abikõlblik. Palume täpsustada, kuidas jääb ebaselgeks, kas liiklusvahendi (kasutus)rent on abikõlblik.</p>	<p>Arvestatud. Liiklusvahendi rent ei ole abikõlblik.</p>
<p>15. Palume § 2 lõikes 1, § 11 lõikes 6, § 15 lg 2 punktis 17 tekstiosa „spordi- ja mitmeotstarbelise vaba aja veetmise taristu“ asendada tekstiosaga „mitmeotstarbelise vaba aja veetmise taristu“ vastavas käändes, sest eelnõu § 7 lg 3 punkti 1 kohaselt investeeringut spordiobjekti ei toetata.</p>	<p>Arvestatud.</p>
<p>16. Palume hinnata, kas eelnõu § 8 punkti 8 puhul on otstarbekas tagada kõikidel objektidel ligipääs kõigile erivajadustega inimestele. Uute objektide ehitamisel on see kergem, aga olemasolevate edasiarendamisel võib see olla keerulisem. Seetõttu võiks kaaluda järgmist sõnastust: „Taotluses nimetatud investeeringu tulemusena valmiv objekt peab olema kasutatav kõigile selle objekti kasutajarühmadele parimal võimalikul viisil vastavalt universaalse disaini põhimõtetele.“.</p>	<p>Arvestatud. Lisatud pakutud sõnastus.</p>
<p>17. Eelnõu § 20 lõikes 6 on öeldud, et „Hindamiskomisjon teeb rakendusüksusele ettepaneku põhitaotluse esitamiseks vastavalt koostatud pingereale vooru eelarve mahu ulatuses.“ Palume antud sättes sõnastus üle vaadata, sest selliselt peaks põhitaotluse esitama rakendusüksus. Ilmselt on siiski mõeldud, et hindamiskomisjon teeb ettepaneku, millised taotlejad võiksid põhitaotluse esitada rakendusüksusele.</p>	<p>Arvestatud.</p>
<p>18. Eelnõu § 9 lõikes 4 on sätestatud järgmine: „Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud abikõlblikud projekti arendustegevuse kulud“. Samas § 9 lg 3 punkt 1 järgi on abikõlblikud „atraktsiooni ehitamise, arendamise ja infrastruktuuri rajamise kulud“. Juhime tähelepanu, et viidatud kulude käsitus peaks olema ühtlustatud. Palume ka nimetatud kulusid täiendavalt selgitada. Eelnõu § 7 lõige 1 punktis 2 on nimetatud toetatavaks</p>	<p>Arvestatud. Seletuskirjas täpsustatud immateriaalse vara abikõlblikkus: tehnoloogilised soetused, tarkvara, kliendijuhtimise- ja müügisüsteemid jne</p>

<p>tegevuseks ka immateriaalse vara soetamine. Palume täpsustada, mida mõeldakse antud eelnõu kontekstis immateriaalse varana.</p>	
<p>19. Palume § 31 lõikes 1 lisada kohustus edastada Euroopa Komisjonile grupierandi teatis konkurentsiseaduse § 342 sätestatud tingimustele kohaselt 20 tööpäeva jooksul käesoleva määruse kehtima hakkamisest.</p>	Arvestatud.
<p>20. Eelnõu § 15 kohaselt on eeltaotlusel väga palju nõudeid, mille üle vaatamine võtab aega. Eelnõu § 17 kohaselt hakatakse eeltaotlusi menetlema alates taotlusvooru sulgemise päevast ning selleks on ette nähtud 60 tööpäeva. Juhime tähelepanu, et suure hulga taotluste korral võib antud ette nähtud menetlemise tähtaeg jääda liiga lühikeseks. Palume selgitada, kuidas tagatakse, et kõik eeltaotlused menetletakse 60 tööpäeva jooksul ühtlase kvaliteediga.</p>	<p>Täname tähelepanu juhtimast. Eeltaotluse menetlemise tähtaeg on kuni 60 tööpäeva taotlusvooru sulgemise päevast alates. Rakendusüksuse määratud selgituse, ekspertiisi ja lisainformatsiooni, taotluse täienduse ja muudatuse esitamise tähtajaks võib taotluse menetlemise kuni 10 tööpäevaks peatada.</p>
<p>21. Eelnõu seletuskirjas peatükk 5 on välja toodud määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud. Palume korrigeerida antud peatükis olevat lauset järgnevalt: „Käesoleva määruse rakendamise ei kaasne täiendavaid kulusid riigieelarvele“.</p>	Arvestatud.
<p>22. Palume eelnõu § 2 lõikes 3 selguse huvides tekstiosa „Kui käesoleva määruse alusel antav toetus“ asendada tekstiosaga „Kui käesoleva määruse § 7 lõike 1 punktide 1-5 alusel antav toetus“.</p>	Arvestatud.
<p>23. Palume eelnõu § 10 täiendada lõikega ergutava mõju kohta nt järgmises sõnastuses: „Käesoleva määruse § 11 lõigetes 6, 8 ja 9 nimetatud riigiabi taotlemise puhul ei või kavandatavat tegevust alustada ja sellega seotud siduvaid kohustusi ei tohi võtta varem kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval“.</p>	Arvestatud.
<p>24. Palume § 11 lg 11 punktis 1 tekstiosa „koos käesolevaga määruse antud“ asendada tekstiosaga „koos käesoleva määruse alusel antud“.</p>	Arvestatud.
<p>25. Eelnõu § 15 lg 2 punkti 18 puhul juhime tähelepanu, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr 1303/2013 kohane finantsanalüüs esitatakse juhul, kui taotletav toetus ei ole riigiabi või on üldise grupierandi määruse artikli 14 sätestatud regionaalabi. Seetõttu jääb ebaselgeks, milliste tegevuste rahastamiseks</p>	Arvestatud. Viide riigiabi puudumisele maha võetud.

taotletav toetus võib riigiabi mitte olla. Vajalik on selgitada, kas silmas peetakse vähese tähtsusega abi.	
26. Palume § 15 lg 2 täiendada punktiga järgmiselt: „regionaalabi taotlemise puhul teave, kas taotleja vastab grupierandi määruse Lisa I toodud väike-, keskmise suurusega või suurettevõtja mõistele“.	Arvestatud.
Sotsiaalministeerium	
1. Käesolevaga anname teada, et Sotsiaalministeerium kooskõlastab Teie 27.04.2016 kirjaga nr 2-1/16-00223/001 EISi kaudu kooskõlastamiseks esitatud ettevõtlusministri määruse eelnõu „Rahvusvahelise pereturismi atraktsiooni toetamise tingimused ja kord“ märkusteta. Palume aga täiendada seletuskirja punkti 4.2 järgmiselt: „Hinnatakse võimalikku mõju naisettevõtjatele. Toetuste andmise tingimused on kujundatud nii, et need on meestele ja naistele võrdselt ligipääsetavad, võrdselt hea kvaliteediga ja kohandatud vastavaks mõlema soogrupi vajadustega. Kui mõju hindamisel ilmneb naiste ja meeste vahel erinevusi, luuakse toetavaid meetmeid võrdsete võimaluste tagamiseks.“.	Arvestatud. Seletuskiri täiendatud.
Haridus- ja Teadusministeerium	
1. Kooskõlastame eelnõu ühe väikese täpsustava märkusega eelnõu seletuskirja kohta. Eelnõu seletuskirja lk 9 on räägitud täiskasvanute koolituse seaduse järgimise vajadusest. Põhimõtte on õige, et koolituste finantseerimisel peab koolitaja järgima täiskasvanute koolituse seaduse nõudeid, aga mõiste "koolitusluba", mida tekstis kasutatakse, on vananenud. Vastavalt uuele täiskasvanute koolituse seadusele https://www.riigiteataja.ee/akt/110062015010 peaks rääkima majandustegevuse teatest või tegevusloast.	Arvestatud. Seletuskiri täiendatud.
Keskkonnaministeerium	
1. Teeme ettepaneku muuta § 11 sõnastust ning langetada praegust minimaalselt toetuse määra väljaspool Tallinat ja Tartut 1 miljoni pealt 0,5 miljoni peale.	Arvestatud osaliselt Tuginedes Kultuuriministeeriumi kommentaarile nr 14, on käesolev kommentaar osaliselt arvestatud. Määruse § 11 lõige 1 uus sõnastus: Toetuse minimaalne suurus uue atraktsiooni arendamiseks on üks miljonit eurot. Toetuse

	<p>minimaalne suurus olemasoleva atraktsiooni edasiarendamiseks on 750 000 eurot. Tuginedes Rahandusministeeriumi kommentaarile nr 12 on regionaalsuse eelistamiseks loodud täiendav valikukriteerium1.4 Toetuse mõju turismi regionaalsele ühtlustamisele.</p>
--	---